Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ... 21-һээ гарана | № 89 (14200) | 1976 оной апрелиин 16, пятнипа | Сэн 2 мүнгэн.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Г. Н. БОРОДИНИИЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, ажахын, партийна болон совет органуудта олон жэлэй туршада эдэбхитэйгээр ажаллаһанайнь түлөө Хоринн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Георгий Николаевич **Бородиниие** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной апрелиин 14.

1976 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряанууд

...ериализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин ...лизмын түлөө тэмсэдэг ажалшадай уласхоорондын ... нэгэдэлгын үдэр — Майн 1 мандаха болтогой!

...хы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

...дэз мүнхэ революционно интернациональна һур-...ериализмда эсэргүү, социализмын ба коммунизмын ... түлөө бүхы оронуудай ажалшадай тэмсэлэй туг — ...-ленинизм мандаха болтогой!

...тскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XXV съездын ...шиидхэбэринүүдые, арбадахи табан жэлэй агууехэ ... бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэгты! ...унис байгуулалтын шэнэ амжалтанууд тээшэ ураг-...

...тскэ Союзай ажалшад! Экономикын ба арад зоной ...эр байдалай саашадаа урган һалбаралгын аша ту-...дбэриингөө ашаг үрые, хүдэлмэриингөө шанарые ...элүүлэгты!

...оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социа ...өөнэй тугые бүри дээрэ үргэгты!

...унистнууд! КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри-... бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай ... толгойлогты, олониитын эдэбхитэй эмхидхэлшэд. ...лэгшэд байгты!

...хэй дээрэхи түрүүшын коммунис общество байгуу- — баатар габьяата совет арад хэтын хэтэдэ алдар-...

...мунизм байгуулгын гол хүсэн — Соведүүдэй оро-...р габьяата хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой!

...унизм эдэбхитэйгээр байгуулагша — алдарта ... таряашад мандаха болтогой!

Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагша — совет ара-...ллигенци мандаха болтогой!

...үдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай, арадай ...щиин эбдэршэгүй бата холбоо барисаан мандаха ... Совет обществын идейно-политическэ нэ-... бэхижэг лэ!

...КПСС-эй ленинскэ национальна политикын агууехэ ... — СССР-эй арадуудай аха дүүгэй хани барисаан ... болтогой!

...Аучна коммунизмын парти, хүдэлмэришэн ангиин, ... арадай шалгармал манлай — Советскэ Союзай ... Коммунис парти мандаха болтогой!

... ба арадай агууехэ эбдэршэгүй бата нэгэдэл ман-...тогой!

...радай бодото засагай зургаанууд — ажалшадай де-... Соведүүд мандаха болтогой! Социалис демокра-... хүгжэг, бэхижэг лэ, гүрэнэй хүтэлбэрилгын хэ-...лшадай хабаадалга улам үргэдэг лэ!

...ет профсоюзууд! Социалис мүрысөөе, ажалдаа ... еһоор хандахын түлөө хүдэлөөе үйлэдбэриин ашаг ...үдэлмэриин шанар бүхы аргаар дээшэлүүлхэ хэрэг-... дэлгэрүүлэгты! Үйлэдбэри хүтэлхэ хэрэгтэ ... бүри үргэн олоорнь элсүүлэгты!

...змын һургуули — Совет профсоюзууд мандаха ...

...бүүд болон басагад! Марксистско-ленинскэ һургаа-..., техникын ба соёлой туйлалтануудые оролдосо-...шудалагты! Совет арадай алдарта революционно, ... ба ажалай ёһо заншалнуудые улам арьбадхагты! ... XXV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар ... түлөө тэмсэлшэдэй түрүүшын зэргэдэ жагсагты!

...унис партиин найдамтай туһалагша, дайшалхы ре-...унизм байгуулагша залуушуулай түрүү отряд — ... комсомол мандаха болтогой!

... социалис Эхэ ороной дүлэтэ патриотконууд, ...иитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадагшад — ...эрнүүд мандаха болтогой! Ерээдүйдэ коммунизм ... хүнүүдые — үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ зүр-...эйнгээ халуун ульһа зорюулдаг эхэнүүдтэ нэрэ ... солo!

...ет сэрэгшэд! Сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлээ ... нарижуулан һайжаруулагты, мүнөө сагай зэб-...рэгэй техникэ шудалагты, совет арадай амгалан ...эрнижэтэй, найдамтайгаар сахин хамгаалагты!

...й баатар габьяата Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха бол-...

...ветскэ Союзай ажалшад! Эхэ ороной хүсэ шадалай ... зоной баян дэлгэр байдалай хэлбэришэгүйгөөр хүг-...һэ һуурин — социалис экономикын саашанхи ... түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты!

...ветскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсын, үйлэд-...ашаг үрын хэлбэришэгүйгөөр дээшэлхэ, эрхим ша-...родукци бүри ехээр бүтээн гаргаха ябадал туйлаг-...

22. Үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхын түлөө, 1976 оной түсэб амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй манлайда дабшагша ажалай коллективүүдтэ, үйлэдбэриин түрүүшүүл ба үүсхэлшэдтэ нэрэ хүндэ, алдар солo!

23. Советскэ Союзай ажалшад! Арадай ажахын түсэбүүдые эгээн бага гаргашатайгаар дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэгты! Түсэб дүүргэлгын, технологическа ба ажалай журам бүхы аргаар бэхижүүлэгты! Үйлэдбэриин нөөсэнүүдые, материалнууд, ажалай хүсэ ба мүнгэ зөөриеэ эзэн еһоор ашаглагты!

24. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Манай Эхэ ороной индустриальна хүсые саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхээр хараалһан КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэгты! Техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ, үйлэдбэриин хүсэнүүдые түргэнөөр ашаглалгада оруулха ба эрхим һайнаар хэрэглэхэ ябадал туйлагты!

Шэнэ техникэдэ, түрүү технологидо үргэн харгы!

25. Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэлэй эрхим шанартай эд товарнуудые бүри ехээр бүтээн гаргахын түлөө шармайн тэмсэгты! Тэдэнэй ассортиментые шэнэлэгты, совет хүнүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэ хүсэд дүүрэн хангагты!

26. Барилгын хүдэлмэрилэгшэд! Капитальна барилгын талаар КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Шэнэ барилгануудые хаһа саг соонь ашаглалгада оруулагты! Түргэнөөр, эрхим һайнаар, гаргаша багатайгаар, мүнөө сагай техникые үндэһэ болгон баригты!

27. Транспортын ба холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Транспортын ба хэлхээ холбооной түхеэрэлгэ хэрэгсэлнүүдые бүри олоор бүтээгты, нарижуулан һайжаруулагты! Арадай ажахын хэрэглэмжэ хангалга бүхы аргаар һайжаруулагты, совет хүнүүдэй эрилтэ хэрэглэмжэ хүсэд дүүрэнээр хангагты!

28. Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй аграрна политикые эдэбхитэйгээр бэелүүлэгты! Хүдөө ажахыгаа ороной экономикын хүгжэлтэ түгэс һалбари болгохын түлөө тэмсэлдэ оролдолго хүсэлэлгээ улам шангадхагты!

29. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө шармайн тэмсэгты, хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлэгты! Газар, техникэ, үтэгжүүлгэ, материальна бүхы хэрэгсэлнүүдые эрхим һайнаар ашаглагты! Ажахынууд хоорондын хамжаа, агропромышленна нэгэдэл эмхидхэһэнэй үндэһөөр үйлэдбэреэ тусхай мэргэжэлтэй болгохо ба томодхохо хараа бодол эдэбхитэйгээр бэелүүлэгты!

30. Колхозникууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Газар таряалангай ба мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба гүрэндөө худалдалга бүри ехэ болгохын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Хабарай полевой хүдэлмэри эрхим һайнаар үнгэргэхэ, 1976 ондо үндэр ургаса абаха ябадал туйлагты!

31. Промышленностиин, барилгын ба хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Колхозуудай, совхозуудай материально-техническэ үндэһэ һууриие бэхижүүлэгты! Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ашагта хүгжэлтын, тэрэниие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулгын, электрижүүлгын ба хими хэрэглэлгын, газараа үргэнөөр шанаржуулан һайжаруулгын эршые түргэдхэгты!

32. Худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой, ажаһуудалай албанай ба коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Улад зондо туһа хүргэлгые бүхы талаарнь эдэбхитэйгээр хүгжөөгты, улам нарижуулан һайжаруулагты, энэ хүдэлмэриин түрүү формонууд ба онол аргануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Совет хүнүүдэй хэрэглэмжэ хангалгын үндэр болбосорол туйлахын түлөө тэмсэгты!

33. Советскэ Союзай ажалшад! Ниитын баялигые наринаар гамнан хямгадагты, улам арьбадхагты! Түүхэй эд, түлишэ, электрын элшэ хүсэ, металл ба бусад материалнуудые арьбалха ябадал туйлагты!

34. Арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Экономическа эрдэм, ажахы эрхилэлгын ба хүтэлбэрилгын шэнэ онол аргануудые оролдосотойгоор шудалагты. Ажалаа эрдэм наукын заабариин ёһоор эмхидхэлгэ, түрүү дүй дүршэл, эрдэм болон техникын шэнэ шэнэ туйлалтануудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгты!

35. Инженернүүд ба техникүүд! Уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод! Эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэ түргэдхэлгын талаар КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь эдэбхитэйгээр бэелүүлэгты! Научна шэнэ тодорхойлгонууд, ухаалан зохёолгонууд ба түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ түргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ ябадал туйлагты!

36. Совет эрдэмтэд! Эрдэм наукын талаар КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэгты! Научна шэнжэлгэнүүдэй ашаг үрэ ба шанар улам дээшэлүүлэгты, үйлэдбэритэй эрдэм наукын холбоо барисаае бэхижүүлэгты, научна туйлалтануудые арадай ажахыда түргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ ябадал туйлагты!

Коммунизм байгуулгын хэрэгтэ нэрэдээ хүрэмөөр хубитаяа оруулдаг совет эрдэмтэдтэ алдар солo!

37. Литература ба искусствын ажал ябуулагшад, соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Совет искусствын партийна болон арадай удха шэнжэтэй тугые дээрэ үргэжэ ябагты! Уран бэлиг болон шадабаряа арад зондо алба хэхэ ябадалда, коммунизмын хэрэгтэ зорюулагты, манай агууехэ ороной нэрэ солодо хүрэмэ зохёолнуудые бүтээгты!

38. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Һуралсалай шанарые бүхы аргаар һайжаруулагты, арадай ажахыда хэрэгтэй кадрнуудые бэлдэлгын хэрэг улам нарижуулан һайжаруулагты! Ургажа байгаа үетэниие коммунизмын суртал бодолтой, гурим заншалтайгаар, һуралсал болон ажалдаа үнэн сэхээр хандадаг байхаар хүмүүжүүлэгты!

39. Элүүрые хамгаалгын ба физическэ культурын хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зоной медицинскэ хэрэглэмжэ хангалга улам һайжаруулагты, совет хүнүүдэй үдэр бүриин ажабайдалда физкультура эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

40. Революциин, дайнай ба ажалай ветеранууд! Залуушуулда эрдэм болон дүй дэршэлөө дамжуулагты, залуу үетэниие совет арадай революционно, дайшалхы ба ажалай ёһо заншалнуудай үндэһөөр хүмүүжүүлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадагты!

41. Пионернүүд болон һургуулиинхид! Совет Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дурлагты, һайнаар һурагты, ажалай дадал дүршэл шудалагты! Ленинэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

42. Хүдэлмэришэн ангиин ба бүхы ажалшадай марксистско-ленинскэ дайшалхы манлай, империализмда ба хархис этэгээдүүдтэ эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин, национальна бэеэ дааһан байдалай ба социализмын түлөө тэсэмгэй тэмсэлшэдтэ — Коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

43. Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин шалгармал түгэлдэр хүсэтэ зэбсэг — пролетарска интернационализм мандаха болтогой!

Марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын бата үндэһэ һуури дээрэ бүхы дэлхэйн коммунистнуудай нэгэдэл болон эмхидэл улам бэхижэг лэ!

44. Социалис оронуудай арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ! Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин агууехэ түүхэтэ туйлалта, империализмда эсэргүү тэмсэлэй шиидхэхы хүсэн, эб найрамдалай, демократиин ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түшэг тулгуури — социализмын дэлхэйн байгуулалта улам хүгжэг бэхижэг лэ!

45. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай арадуудай бата нэгэдэл, нягта эмхидэл мандаха болтогой!

Марксизм-ленинизмын ба социалис интернационализмын шалгармал гол ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ социалис оронуудай коммунис партинуудай эбдэршэгүй бата дайшалхы холбоо барисаан улам бэхижэг лэ!

46. Национальна нэгэдэлэй, амгалан байдалай ба социализмын замаар найдамтай дабшагша баатар габьяата вьетнам арадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Орон доторoo арадай-демократическа үндэһэн шэнэдхэлгэнүүдые бэелүүлжэ байгаа эрэлхэг зоригто лаос арадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Эб найрамдалай, демократиин ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгшэ демократическа Кампучиин патриодуудта, бүхы ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Индохитадай арадуудтай совет арадай хани барисаан мандаха болтогой!

47. Бүхы ажалшадай эрхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө шэн зоригто тэмсэлшэ — капиталис оронуудай хүдэлмэришэн ангида аха дүүгэй амар мэндэ!

48. Колониальна дарлалтаһаа мултарһан, өөһэдынгөө оронуудай бэеэ дааһан байдал батадхахын түлөө, социальна экономическа ба соёлой хүгжэлтын түрүү замай түлөө тэмсэгшэ арадуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

49. Национальна бэеэ дааһан байдалаа батадхахын, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа Анголын арадта аха дүүгэй амар мэндэ!

Советскэ Союзай ба Анголын Арадай Республикын арадуудай хоорондын хани барисаан мандаха болтогой!

50. Империализмда ба расизмда эсэргүү, сүлөөтэ, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө тэмсэгшэ, колониальна ба дулдыданги оронуудай арадуудта халуун амаршалга!

Дэлхэйн арадууд! Колониализмын ба расизмын бүхы үлэгдэлнүүдые хүсэд бүрин усадхахын түлөө тэмсэлээ улам шангадхагты!

51. Дэлхэйн социалис байгуулалтын, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, арадуудай национальна ба социальна сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлшэдэй — революционно хүсэнүүдэй түгэлдэр холбоо барисаан улам бэхижэг лэ!

52. Түрмэнүүдтэ, фашис шоронгуудта тамалагдан зобожо байһан, арадуудай сүлөөтэ байдалай, демократиин ба социализмын түлөө эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэгшэдтэ аха дүүгэй амар мэндэ!

Бүхы оронуудай коммунистнууд болон ажалшад! Хашалга хюдалга ба хэһээлгэ мүрдэлгэ болюулхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр оролсогты!

Империализмын ба хархис этэгээдүүдэй һабарта ороод, тамалагдан зобожо байгшадта эрхэ сүлөө!

53. Хархис-фашис хүсэнүүдтэ эсэргүү эрэлхэг зоригто тэмсэл ябуулжа байгаа Чилиин хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшад ба демокрадуудта аха дүүгэй амар мэндэ!

Дэлхэйн арадууд! Чилиин патриодуудтай һаналаа нэгэдэлгээ улам бэхижүүлэгты!

Луис Корваланда эрхэ сүлөө!

Фашис хунтын һабарта ороод, тамалагдан зобожо байгшад бүгэдэндэ эрхэ сүлөө!

54. Дэлхэйн арадууд! Дүтын Зүүн зүгэй бүхы гүрэнүүд ба арадуудта таарамжатай, бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө, Израилиин эээрхэг түримхэй ябуулгануудай хойшолонгуудые хүсэд бүрин усадхахын түлөө тэмсэлээ улам шангадхагты!

Советскэ Союзай ба араб оронуудай хоорондын хани барисаан, харилсаа холбоон улам бэхижэг, хүгжэг лэ!

55. Европын оронуудай арадууд! Ниитэ Европын зүблөөнэй Түгэсхэлэй актые бүрин бэелүүлхэ, Европодо амгалан тайбан харилсаа холбоо бүхы талаарнь хүгжөөхэ ябадал оролдосотойгоор туйлагты!

56. Империалис добтолгонуудһаа бэеэ дааһан байдалаа шэн зоригтойгоор хамгаалжа байгаа Кипрэй арад зондо халуун амаршалга!

Дэлхэйн арадууд! Кипрэй газар дээрэһээ гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргаха, тэрэнэй сүлөөтэ байдал, газар дайдын бүрин байлгые хүндэлхэ эрилтэ табигты!

57. Хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, сүлөөтэ, бэеэ дааһан хүгжэлтын түлөө, орон доторoo демократическа байгуулалтын бата үндэһэ һуури тогтоохын түлөө, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа Португалиин хүдэлмэришэн ангида, бүхы ажалшад ба демокрадуудта халуун амаршалга!

58. Азиин оронуудай арадууд! Эб найрамдал, харилсаа холбоо, хүршэ ёһоной харилсаа батадхахын түлөө, тус түбиин гүрэнүүдэй хамтын оролдолго хүсэлэлгын үндэһэ һуури дээрэ Азида аюулгүй байдал хангахын түлөө тэмсэгты!

59. Дэлхэйн арадууд! Уласхоорондын шахардуу байдалай һулаpалгые улам гүнзэгырүүлхын түлөө, тэрэниие социальна ондо ондоо байгууламжатай гүрэнүүдэй хоорондын али али таладань ашатай туһатай харилсаа холбооной тодорхой түхэл шэнжэтэй болгохын түлөө тэмсэгты! Арадуудай амгалан тайбан ба аюулгүй байдалай дайсадай — эээрхэг түримхэй хүсэнүүдэй, реваншизмын ба хархис этэгээдүүдэй хорото аашануудые элирүүлэгты!

60. Дэлхэйн арадууд! Хүсэ хэрэглэхэгүй ябадалые уласхоорондын харилсаанай хуули болгохын тула, мүн ядерна зэбсэгые хэтын хэтэдэ хорихын тула оролдолго гаргагты! Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрдэг ябадал болюулхын түлөө, сугларуулагдаһан зэбсэгэй нөөсые хороохо, буу зэбсэгүүдые хуряаха ябадал удаа дараалан хангахын түлөө тэмсэгты!

61. Арадуудай эб найрамдалай ба хани барисаанай, империализмда, хархис этэгээдүүдтэ ба дайнда эсэргүүсэн тэмсэгшэ бүхы хүсэнүүдэй нягтаар эмхидэн нэгэдэлгын политика — Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

КПСС-эй XXV съездын тодорхойлон хараалһан амгалан байдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программа бодото дээрээ хүсэд бүрин бэелүүлэгдэг лэ!

62. Совет Социалис Республикануудай Союз — манай агууехэ Эхэ орон улам бэхижэг, хүгжэн һалбараг лэ!

63. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунис партиин хүтэлбэреэр — коммунизм байгуулгын шэнэ илалтанууд тээшэ, урагшаа!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

СОВЕТ РОССИ АРБАДАХИ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ҮЕДЭ

...н Федерациин про-...ышленностиин, хүдөө ажа-...барилгын, транспортын, ... хүдэлмэрилэгшэ-...дээн Москвада, Сою-... байшангай Колонно ... апрелиин 14-дэ бо-...КПСС-эй XXV съездын ...инүүдые дүүргэл-... 1976 оной түсэб ... социалис уялгануу-...гэхэ талаар рес-... доторхи социалис ... саашадань хүгжөө-...ал зүблэн хэлсэгдээ.

...нэй хүдэлмэридэ ... ЦК-гай, СССР-эй ...нүүдэй Соведэй, ... ВЛКСМ-эй ЦК-...публикын Верховно ... Президиумэй, пра-...ствын харюусалгата ...илэгшэд, СССР-эй ...эй министрнүүд ха-...

...С-эй ЦК-гай Гене-... секретарь нүхэр ... зүблөөндэ ...шадта халуун амар-... хүргэхые гуйгаад, ... Федерациин хүдэл-...дтэ, таряашадта, ...сцидэ арбадахи ...эй эхиие шэнэ ехэ ...нуудаар тэмдэглэ-..., гээд КПСС-эй ... Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев зүблөөе нээхэ зуураа, эндэ байгшадай үни удаан болоһон альга ташалган доро мэдээсэбэ.

Нэрьемэ альга ташалган доро КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй партиин ленинскэ Центральна Комитедэй Политбюро зүблөөнэй Хүндэлэлэй президиумдэ һунгагдаба.

М. С. Соломенцев элидхэл хээ. Манай суглаанай боложо байһан оршон байдалай шухалын шухала онсо илгаань гэбэл, партийна дээдын ехэ хуралдаанай үүсхэһэн бүгэдэ ниитын дэбжэлтэ, ажалай болон ниитэ-политическэ хүгжэлтэ болоно гээд тэрэ хэлээ. КПСС-эй XXV съезд элитэ ехэ үйлэ хэрэг болон түүхэдэ орохо байна. Коммунизмда дабшажа ябаһан совет обществын хүгжэлтэдэ тэрэ түүхын шэнэ шатые нээбэ гэжэ. Манай ороной бүхы коммунистнууд, ажалшад, хилын саанахи оломиллион хүнүүд «КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон, дотоодын ба гадаадын политикын талаар ээлжээтэ зорилгонууд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй зохёон байгуулхы марксизмын гайхамшагта документ болохо элидхэлые ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтан абаа. Энэ элидхэл дотор юһэдэхи табан жэлэй үедэ совет арадай хэһэн зохёон байгуулхы, асари ехэ ажалай дүнгүүд шэнжэлэгдээ, манай обществын хүгжэлтын холын хараатай ехэ программа зохёогдоо, партийна байгуулалтын, партиин үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин тон шухала зорилгонууд тодорхойлогдоо.

КПСС-эй Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политбюрогой, партиин ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй ажал ябуулгада съездын үгэһэн үндэр сэгнэлтэ бүхы совет хүнүүдэй хүсэлые тодорхойлоо.

Россиин Федерациин арадай ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй шэн габьяата ажал Коммунис партиин Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын зүгһөө үндэрөөр сэгнэгдээ. 1975 оной арадай ажахын түсэбые болзор һоонь урид дүүргэһэнэйнь түлөө, промышленностиин предприятинуудай табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө республика КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа һэн.

Тиихэдэ Россиин Федерацида Москва болон Ленинград хотонууд, 25 автономито республика, хизаар область, 143 город болон район, 750 шахуу предприяти болон организаци дамжуулгын Улаан тугуудта хүргөө. 375 предприяти болон организаци КПСС-эй ЦК-гай, Советскэ правительствын, ВЦСПС-эй, комсомолой ЦК-гай дурасхаалай тэмдэгүүдээр шагнагдаа, бүхэсоюзна Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдээ.

Саашань М. С. Соломенцев арбадахи табан жэлдэ Россиин Федерациин экономико болон соёл культурые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд тушаа тогтоо.

Арбадахи табан жэлэй түсэб асари ехэ хэмжээгээрээ онсо илгаатай юм гэжэ тэрэ хэлээ.

Арбадахи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ город болон хүдөө тосхоной социально-экономическа байдалда туйлай ехэ нүлөө үзүүлхэ юм. Түгэс хүгжэһэн социализмын булюу һайниинь, зохёон байгуулхы хүсэниинь бүри хүсэдөөр һалбаран хүгжэхэ байна. Обществын, коллективүүдэй, хүн бүхэнэй аша туһые зүбөөр зохилдуулан хүгжөөхэ талаар шухала шэнэ алхам хэгдэхэ юм.

КПСС-эй аграрна политикые бэелүүлһэнэй, колхоз болон совхозуудай үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо хараа шугамые бэелүүлһэнэй ашаар, хүдөө ажахые экономикын түгэс хүгжэһэн һалбари болгохо бата бэхи үндэһэ һуури байгуулагдаа. Шэнэ табан жэлэй туршада хүдөө ажахыда бүри орёо зорилгонууд шиидхэгдэхэ байна. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар хоорондоо холбоотой хоёр зорилго парти табина гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев XXV съезд дээрэ хэһэн элидхэл соогоо онсо тэмдэглээ һэн. Нэгэдэхинь — эдеэ хоолоор, хүдөө ажахын түүхэй эдээр оронсо найдамтайгаар хангажа байхые туйлаха, тиихын тула элбэг ехэ нөөсэтэй байха. Хоёрдохинь — материальна, соёл культурын, ажаһуудалай талаар город болон хүдөө тосхоной хоорондоо бүри дүтэ болохо замаар саашаа дабшаха.

Ороохо тарая бүри ехээр үйлэдбэрилхын, тариан ажалай тогтууритай байхые туйлахын түлөө тэмсэл эгээн шухала зорилго болоно. Ороохо тарая ехээр абаха гол арга гэбэл, ургасые дээшэлүүлхэ хэрэг болоно. Түсэбтэ табан жэлэй туршада ороохо тарянай ургаса гектарай дунда зэргээр 16—17 центнер болохо ёһотой. Мүн ороохо тарянай ургасые дээшэлүүлхэ ехэ нөөсэ гэхэдэ, үрэһэ хүрэнгые саашадань һайжаруулха, шэнэ сортнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэг болоно.

Эбэртэ боло малай, нэн түрүүн үнеэдэй тоо толгой, хонидой, гахайн ба шубуудай тоо толгой түргөөр олошоруулха гээшэ хүдөө ажахын бүхы ажалшадай нэн түрүүнэй зорилго болоно. Энэ зорилго шиидхэхын тула үйлэдбэриие томодхолгын ба мэргэжүүлгын ашаг үрые бүхы хэмжээгээр хэрэглэхэ, энэ һалбариие индустриальна үндэһэ һуури дээрэ табиха асуудалые ходо анхаралдаа байлгаха, малай ферэмэ болон шубуунай фабрикануудые бариха түсэбүүдэй дүүргэлтые заатагүй хангаха шухала болоно.

Саашань элидхэлшэ Россиин Федерациин хүдөө ажахые техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ, газар уһалха ба хатааха, хими нэбтэрүүлхэ тухай тодорхойгоор хэлээ. Мүн республикын Хара хүрьһэтэ бэшэ зоныи хүдөө ажахые түргөөр хүгжөөхэ хэмжээ ябуулганууд тушаа тогтоо.

Капитальна барилга, транспорт болон хэлхээ холбоо һайжаруулха тушаа элидхэл дотор хэлэгдээ.

Россиин Федерациин гэрэй, коммунальна ажахыда миллион хахад хүн хүдэлнэ. Хүн зониие һайнаар хангахын түлөө, ажалшадай ажаһуудалай культура дээшэлүүлхын түлөө, город болон хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ тэдэнэй зорилго болоно.

Гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаае саашань хүгжөөхэ, арадай гэгээрэлые һайжаруулха, культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриие һайжаруулха, хүн зониие медицинскэ талаар хангалгые һайжаруулха хэрэгтэй холбоотой асуудалнуудта элидхэл дотор ехэ анхарал хандуулагдаа.

Зүблөөндэ хабаадагшад 1976 оной арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха талаар Россиин Федерациин ажалшадай социалис уялгые нэгэн дуугаар һайшаагаа.

Һүүлээрнь СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Кириллин үни удаан болоһон альга ташалга доро КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугые Россиин Федерациин түлөөлэгшэдтэ барюулаад, социалис уялгануудаа дүүргэхэдэнь ехэ амжалга хүсөө.

Совет Россиин ажалшад оронойнгоо саашанхи хүгжэлтэдэ, хүсэ шадалыень бэхижүүлгын аша туһада шэнэ амжалта туйлаха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые Россиин Федерациин Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, энэ зүблөөндэ хабаадагшадай ба республикын бүхы ажалшадай үмэнэһөө М. С. Соломенцев найдуулаа.

КПСС-эй Центральна Комитедтэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые зүблөөндэ хабаадагшад ехэ дэбжэлтэтэйгээр батлан абаа.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

АШАГ ҮРЫН БА ШАНАРАЙ ХАРАЛГА

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха гээшэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри соо табигдаһан шухалын шухала зорилго мүн.

«Экономикые саашадань хүгжөөхын, арад зоной байдал һайжаруулхын тулада юумэнэй шанар болон ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ табан жэл гэһэн богонихон удха түгэлдэр үгэнүүдээр партимнай арбадахи табан жэлэй гол удха шанарые тодорхойлоо юм», — гээд «СССР-эй арадай эжахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд тухай» нүхэр А. Н. Косыгинай хэһэн элидхэл соо хэлэгдэнэ.

Шэнэ хараа түсэбүүдые тодорхойлходоо, урдахи зорилгонуудаа хаража үзэхэдөө, районой партийна организаци бии байһан арга боломжонуудаа ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, съездын урда тээхи социалис мүрысөөнэй дүй дүршэл хараадаа абалсаха гэжэ бодоһон байна. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада аймагай арадай ажахын бүхы һалбаринууд улам хүгжөөгдөө. Промышленна продукци худалдалгын хэмжээн 56,4 процентээр, ажалай бүтээсэ 20 процентээр дээшэлээ. Хүдөө ажахыһаа абтадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые: мяхан—34,5 процент, һүн—12.4, нооһон —10, үндэгэн 37 процент ехээр гүрэндэ худалдагдаа. Энээнтэй хамта бүхы түрэлэй малай тоо толгой олошороо. Эдэ жэлнүүдэй туршада капитальна барилгада мүнгэ зөөри хоёр дахин ехээр гаргашалагдаа. Үйлэдбэриин, соёлой, ажаһуудалай шэнэ шэнэ барилганууд олоор бодхоогдоһон байна. Аймагай хүн зоной байдал һуудалда болоһон хубилалта бүхэн хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй, бүхы ажалшадай габьяата ажалай, үүсхэл эдэбхиин, шадабариин ашаг үрэ мүн гэжэ ойлгожо байнабди. Ажал хүдэлмэри дээрэ үйлэдбэриин ёһотой шадабаритад олоороо урган гарана.

Социалис мүрысөөнэй манлайда ябагшад — Социалис Ажалай Геройнууд Н. Л. Тогмитова, Н. Семенов, республикын габьяата малшан О. Т. Тагаров, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат А. Арефьев, аймагай чемпионууд: Дээдэ-Тайлсын совхозой һаалишан К. Авдеева, Хоринии совхозой хонишон К. Танганов, габьяата луговод Е. Ринчиндоржиев болон бусад партиин XXV съездые габшагай ажалаар угтаха гэһэн үүсхэл нёдондо июль һарада гаргаһан байгаа. «Бидэнэрэй ажалай ехэ туйлалта бүхэн- үдэр бүриин нормо болог лэ» гэһэн уряа эдэнэр гаргаа һэн. Энэ үүсхэлые аймагай ажалшад дэмжэһэн байна.

Аймагай модошод түсэбһөө гадуур 8700 кубометр модо эльгээжэ, 116 мянган түхэригэй продукци худалдажа, ажалай амжалтаар партийна съезд угтаа һэн. Мүн газар таряалангай, мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдшье партийна съездэ ажалай бэлэг бариһан байна. Дээдэ-Тайлсын совхозой малшад гүрэндэ тарган мяха худалдажа, 1-дэхи кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргээ. Георгиевско, Хүрбын совхозуудай һаалишад гүрэндэ һү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб уридшалан дүүргэһэн байна.

«Бурводстрой» трестын ПМК-гай, шубуудай станциин коллективүүд съездын урда тээхи мүрысөөндэ оролсоходоо, үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха хүдэлөө эмхидхэхэ дурадхал оруулһан байна.

Энэ үүсхэлыень партиин райком һайшаагаад, нитын харалга үнгэргэхэ тухай шиидхэбэри баталан абаба. Съездын һүүлээр энэ хүдэлөөнэй даб дээрэхи дүн хаража үзөөд, имэ харалгые үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхэгдээ.

Харалгын дүрим зохёогдоо, энээниие үнгэргэхэ штаб байгуулагдаа. Имэ харалга хадаа ажалай үрэ дүнгүүдые тоогойшье, шанарайшье талаар хамтадхан түйлаха арга олгохо байна. Коллективүүдэй хүдэлмэриин шанарайнь улам һайн байха тума, үйлэдбэриин ашаг үрэ улам ехэ байха болоно бшуу.

Арбадахи табан жэлэй туршада аймагай хэрэглэмжые, гүрэндэ таряа худалдаха хэмжээе хараадаа абахада, аймагнай жэл бүри дунда зэргээр 280—300 мянган центнер таряа абаха болоно. Эды шэнээн таряа ургуулжа абахын тулада газараа хүсэдөөр ашаглаха, хүдэлмэриингөө шанар һайжаруулха ёһотойбди. Үшөө үнгэрэгшэ жэлдэ партиин райком аймагай коммунистнуудай, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал энэ хэрэгтэ хандуулһан байна. Тиигэжэ полиин заха болоод далан хахалжа, мянган гектар газар эдлүүридэ оруулагдаа һэн.

Таряашад, механизаторнуудай мүрысөөн энэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Бүхы арга боломжонуудаа, доторойнгоо нөөсэ хүсэдөөр хэрэглэбэл, ороолото, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абтажа болохо, малда үбһэ тэжээл хүрэхэ хэмжээтэйгээр бэлэдхэгдэхэ гээд Хүрбын, Анаагай совхозуудай газар таряалан эрхилдэг дүй дүршэл гэршэлнэ. Эдэ ямар арга боломжонууд бэ гэхэдэ, таряалангай газар зүбөөр хубаарилха, ургаса зүбөөр һэлгүүлэн тариха, ургаса ехэтэй сортын үрэһөөр тарилга хэхэ мэтэнүүд болоно.

Малай бүридэл, нэн түрүүн үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри эрхилхэ, мал ажалые байн байн промышленна аргаар эрхилдэг болохо, мал ажалда шэнэ технологи, оньһожоруулга нэбтэрүүлхэ гэшэ мал ажалһаа абтадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые ехэдхэхэ арга нүхэсэлнүүд болоно. КПСС-эй XXV съездын дүнгүүд тухай аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Малай үүлтэр һайжаруулха талаар ажахы бүхэнэй зорилгонууд тодорхойлогдонхой. Ямар ажахы юунэй түлөө харюусахаб гэжэ эли тодо болонхой. Жэшээнь, Дээдэ-Тайлсын, Үдын совхозууд һү, мяханай шэглэлтэй үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэг байха юм.

Гүрэндэ худалдадаг мал шахаха хэрэг ашаг үрэ ехэтэй болгохо хэрэгтэ аймагай партийна организаци ехэ һаналаа табидаг байна. Энэ зорилгоор ажахынуудай хоорондо социалис мүрысөөн дэлгэрэнхэй. Съездын урда тээхи мүрысөөндэ Дээдэ-Тайлсын совхозой хүдэлмэрилэгшэд илангаяа ехэ үрэ дүн туйлаа. Малые түргэнөөр шахан таргалуулһанай ашаар совхоз январиин 10-да гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээ һэн. Гүрэндэ тушаагдаһан 345 үхэрэй 298-иинь тарган хүшэтэйгөөр худалдагдаа. Үхэр бүхэнэй шэгнүүр 309 килограмм татаһан байна. Мүн Хоринии шубуунай станциин коллектив амжалта туйлаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ шубуудаа бүрин бүтэнөөр хараһанай, һайн шанартай мяха худалдаһанай, өөрынь үнэ хямдаруулһанай ашаар 97,4 мянган түхэригэй олзо оруулаа. Түсэбынь 55,7 мянган түхэриг байһан юм.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхын, хүдэлмэриин шанар һайжаруулхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэдээ, тэрэнээ үргэнөөр харуулха, үрэ дүнгүүдыень сасуулха, олондо саг соонь мэдээсэхэ гэжэ оролдонобди. Энэ зорилгоор тусхай бюллетеньнүүдые, экрануудые, хуудаһануудые гаргажа, мүрысөөнэй үрэ дүн харуулагдана.

Манай аймагай совхозуудай комплексно полевой стануудые болон улаан булангуудые барижа эхилһэн үүсхэл мүн лэ бүгэдэндэ эли болонхой. Механизаторнуудта мүнөөнэй полевой стануудые бариха зорилго бүхы ажахынуудай үмэнэ табигданхай. Эдэнь ямар байхаб гэхэдэ, һайн хамтын байра, хажуудань улаан булан, столово, душ байха юм. Анаагай совхозой механизаторнууд нёдондо хабар имэ полевой стантай болоо һэн. Аймагай бүхы ажахынуудта полевой станууд баригдажа байна. Имэ полевой станууд хүнэй ажаллаха һайн эрхэ байдал бии болгохо, тиигэжэ механизаторнуудай ажалай бүтээсэ дээшэлхэ, хүдэлмэриинь шанар һайжарха байна бшуу. Полевой станууд ганса механизаторнуудай байха газар бэшэ юм. Үбэлэй сагта хонишод байрлаха. Зундаа һургуулиин шабинар амарха болоно. Эдэ мэтын хэмжээнүүд хадаа хүдөөгэй хүдэлмэришэдэй ажаллаха, амарха эрхэ байдал бии болгоно. Энээнтэй хамта, хүдэлмэриин бүхы һалбарида шанар һайжаруулха хэрэгэй социально-политическэ, экономическа ехэ удха шанартай байһые ажалшан бүхэндэ ойлгуулха шухала. Хүн зондо һайн байдал байгуулангүй, энэ зорилго бэелүүлхэнь бэрхэтэй ха юм даа.

Һүнэй, мяханай шанар һайжаруулха асуудалаар һаалишадай, малшадай уулзалга «Шэнэ Үдэ» газетын редакцида хэдэг болохо хараатайбди.

Ажал хэрэгээ нарииаар хаража үзэхэ болоо һаа, предприяти, организаци бүхэндэ ехэ арга боломжонууд, нөөсэнүүд бии гээшэ. Ажалай гаргаша хорооохо, мини байха, ажалһаа хожомдохо ябадал усадхаха, техникые хүсэдөөр ашаглаха, ажалай эмхидхэл, ударидаха хэрэг нарижуулха гээшэ имэ арга нөөсэнүүд болоно. Үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэдхэхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулхын түлөө хүдэлөөе үүсхэгшэдэй социалис уялга соо эдэ асуудалнууд гол һуури эзэлнэ.

Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха арга боломжонууд яһалашье бии. Теэд эдээниие дүүрэн хүсэдөөр хэрэглэжэ шаданагүйбди гэжэ мэдэрхэ хэрэгтэй. Ушар нимэһээ ашаг үрэ, шанарай түлөө добтолго эхилэгшэд доторойнгоо арга боломжонуудые элирүүлжэ, сүм хэрэглэхые оролдоно. Олониитын дунда эрхилэгдэдэг политическэ хүдэлмэриин дэлисэһээ, партийна, профсоюзай, эжахын хүтэлбэрилэгшэдэй партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүн бүхэндэ ойлгуулжа шадаһанһаа энэ хэрэг дулдыдаха байна.

Партиин райком, партийна организацинууд эдэ асуудалнуудые ямараар шиидхэнэб? Нёдондо жэлһээ эхилээд, энэ асуудалаар тусхай шэглэлтэй ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Партиин райкомой пленумүүд, бюро, партийна суглаанууд, семинарнууд эдэ асуудалнуудта зорюулагдана. Пропагандистнарай, агитаторнуудай, политинформаторнуудай семинарнууд эдэ асуудалнуудаар болодог байна. Үнгэрэгшэ намар машина, техникэ ашаглаха, хадагалхэ асуудалаар Анаагай совхоздо аймагай семинар үнгэргөө һэмди. «Сельхозтехникын» аймагай зургаанда машинаар үнеэ һаадаг һуралсалай пункт бии юм. Һүнэй шанар һайжаруулха, газар элдүүрилхэ асуудалаар хэдэ хэдэн семинарнуудые үнгэргөө һэмди. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудалаар эрдэмтэдэй хабаадалгатайгаар научно-практическа конференци байгша оной январь һарада үнгэргөөбди.

Партиин XXV съездын материалнуудые тайлбарилха хэрэгтэ үзэл сурталай бүхы хүдэлмэрилэгшэд, бүхы онол арга- хабаадуулагданхай. Сурталай бодолой хүдэлмэрилэгшэдэй семинар үнгэргэгдөө. Хүгжэлтэ түгэс социализмын үедэ партиин экономическа стратеги, социальна программа бэелүүлхэ хэрэгтэ семинарта хабаадагшадай анхарал хандуулагдаа. Нютагуудта пропагандистнарай бүлэгүүд гаранхай, хүдэлжэ байна.

Ашаг үрын, шанарай түлөө эхилһэн добтолго хадаа тиимэ бэлэхэнээр бүтэхэ хэрэг бэшэ. Тиимэшье һаа, энэнь аймагай ажалшадай бэелүүлжэ шадахаар хэрэг мүн.

Д. ДАГБАЕВ,
КПСС-эй Хоринии райкомой секретарь.

Партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые Улаан-Үдын һэрюун унданай заводой коллектив байгша оной нэгэдэхи кварталай даабари амжалгатайгаар дүүргээ. Диффузионно батарейн «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордента үнинэй оператор Мария Васильевна Зинова социалис мүрысөөндэ хододоо түрүү һуури эзэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оператор Мария Зинова.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

КПЧ-гэй XV СЪЕ

ПРАГА. апрелиин 14. (ТАСС-ай тусхай корр.). Чехословакиин Коммунис партиин XV съезд Прагада боложо байна. Эндэ ороной хүтэлбэрилхы хүсэн болохо КПЧ-гэй саашанхи хүгжэлтын замууд тухай, Чехословакида түгэс хүгжэһэн социалис общество байгуулха шэглэлнүүд тухай ехэ хөөрэлдөөн боложо байна.

1976—1980 онуудта ЧССР-эй экономическа, социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд тухай элидхэл КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал хээ.

Түсэбтэ шэнэ табан жэл арадай ажаһуудалай саашанхи ургалтын үе саг болохо юм, гээд ЧССР-эй правительствын Түрүүлэгшэ тэмдэглээ. Хүн зоной бодото олзо доход энэ үеын туршада 23
—25 процентээр ур
на. Социальна ха
рим нарижуулан
лагдаха, хэрэгл
тын фонд ехэ б

ЧССР-эй арадай
саашань хүгжөөх
Советскэ Союзтай
ска, научно
хани харилсаатай
со шухала удха
юм гээд элидхэл
лээ. СССР ба ЧСС
хоорондо энэ таб
туршада худалдаа
эрьесэ 48 процент
лохо байна.

Элидхэлэй һүү
дын олон делегад
лэжэ, ЧССР-эй
түсэбтэ табан жэл
баринуудые заатаг
хэ талаар тодорхой
нуудые оруулаа.

Апрелиин 15-да
дэлмэреэ үргэлж

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

ТЕХНИЧЕСКЭ МЭРГЭЖЭЛ ОЛГОДОГ ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШ СССР-ЭЙ ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГ ТУХАЙ

Арадай ажахыда мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд
хэ талаар түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй дааба
дүүргэхэдээ, туйлаһан амжалтануудайнь түлөө

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Суетин Иван Петровичые —техническэ мэргэжэл олгодог Буряадай республиканска управлениин начальник.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Малков Николай Савватеевичые—Сэлэнгын аймагай техническэ мэргэжэл олгодог хүдөөгэй 1-дэхи училищиин ахалагша мастер.

«АЖАЛАЙ ГАБ ТҮЛӨӨ» ГЭҺ МЕДАЛЯАР

Манзанова Гера
ровнае—Улаан-Үд
техническэ мэргэж
16-дахи училищин

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ГЭҺЭН МЕДА

Дарханов Иван
чые—Кабанскын
техническэ мэргэ
дог городской дун
училищнин мастер.

СССР-эй Верховно Соведэй През
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР

СССР-эй Верховно Соведэй През
Секретарь М. ГЕОРГ

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 12.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй У

СССР-ЭЙ ДЭЭДЭ БА ТУСХАЙ ДУНДА ҺУРАЛ МИНИСТЕРСТВЫН ДЭЭДЭ БА ТУСХАЙ Д ҺУРГУУЛИНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ СССР-ЭЙ ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГ ТУХАЙ

Арадай ажахыда мэргэжэлтэдые бэлдэхэ т
сэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дү
туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Фролов Дамнин Шагдуровичые—профессор,
бириин технологическа институдай ректор.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Орехова Раиса Адамовнае—Зүүн Сибириин
гическа институдай кафедрые даагша

СССР-эй Верховно Соведэй През
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГО

СССР-эй Верховно Соведэй През
Секретарь М. ГЕОРГ

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 15.

УРГАСА ЮУНДЭ ДЭЭШЭЛНЭГҮЙБ?

Арбадахи табан жэлдэ ажахынгаа экономикые улам бэхижүүлжэ, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлэн, абтаха продукциингаа шанар һайжаруулха, өөрынь үнэ сэн хямдаруулха, ажалай эмхидхэл нарижуулха, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бури ехээр үйлэдбэрилдэг, гүрэндэ худалдадаг болохо арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ, партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые сүм бэелүүлхын тула «Дружба» колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ улам шударгыгаар ажаллажа байна.

Дурсагдагша колхоз 5 отделенитэй, 10.000 үлүүтэй гектарта ороoһото ургамалнуудые таридаг, хоёр миллион шахуу олзо доход жэлдэ оруулдаг, аймаг соогоо эгээн томо ажахынуудай нэгэн юм.

Колхозой гэшүүд юһэдэхи табан жэлые зарим тэды амжалтатайгаар түгэсхөө. Гүрэндэ һү, хартаабха, үндэгэ худалдаха түсэб дүүргэгдээ. Нитын малай тоо нилээд олошороо, ашаг шэмэнь дээшэлээ. Үйлэдбэриин болон соёлой ажаһуудалай хэдэн томо барилга ашаглалгада тушаагдаа. Шэнэ һалбари — шубуу үсхэбэрилдэг болоо. Һүүлэй жэлнүүдтэ экономиконьшье бэхижэжэ, арбадахи табан жэлдэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, эдеэ хоолой зүйлнүүдые бури ехээр үйлэдбэрилхэ талаар материально-техническэ һайн үндэһэ һууритай болонхой.

Ажахын таряашад, механизаторнууд үнгэрэгшэ жэлдэ эршэмтэйгээр хүдэлжэ, горитой амжалта туйлаа. 10.000 гектарта таригдаһан ороoһото ургамалай гектар бүриһөө 12,5 центнер ургаса хуряажа, 123.000 центнер таряа амбаартаа оруулаа. Тиигэжэ Эхэ оронодоо 49.000 центнер ороoһо худалдажа, хараалагдаһан түсэбөө 155,7 процент дүүргээ. Хүсэд хүрэхэ хүрэнгын ороонон хаагдажа, тарилгын шанарта хүргэгдөө. Бүхыдөө колхозой олзо доход нэгэ миллион 500 мянга гаран түхэригтэ хүрэжэ, сэбэр олзонь 132.000 түхэриг болоһон байна. Гадна үйлэдбэриин ашаг үрэ урда жэлэйхиһээ 7,1 процентээр дээшэлээ юм.

Гэбэшье үнгэрһэн табан жэлэй туршада бии байгаа арга боломжонуудынь дүүрэн хэрэглэгдэжэ, илангаяа ажахын гол баялиг болохо газар таряалан эрхилхэ һалбаридахи горитой дутагдал хүсэд усадхагдаагүй. Нэн түрүүлэн эндэ ургаса зүбөөр һэлгүүлэн тарилга хүсэд нэбтэрүүлэгдэнэгүй. Алишье талаараа адлирхуу байбашье, отделени бүхэнэйнь механизаторнуудай ургуулһан ургаса жэгдэ бэшэ байһаар. Жэшээнь, О. Н. Ленхожиевай хүтэлбэрилдэг 2-дохи отделениин таряашадай гектарай 13,3 центнер ургаса хуряахада, Еланай, Ара-Хэрээтын, Хуурай Горхоной отделениин бригаданууд хүршэһөө 2—3 центнерээр бага таряа суглуулаа. Энэ ямар ушарһааб гэбэл, нэгэдэхеэр, тус ажахын таряашад, механизаторнууд газараа жэгдэ һайнаар элдүүрилжэ, тарилгаяа агротехническэ эгээл һайн сагта, унжагайруулангүй үнгэргэдэггүй байба. Хоёрдохёор, энэ харюусалгата хүдэлмэридөө муугаар бэлдэхэһээ гадна, машина, техникэеэ һаадгүй хүдэлгэхые оролдоногүй ха юм. Эгээл тиимэһээ бригадануудай туйлаһан дүн хоорондоо ехэ илгаатай байна бшуу. Хоёрдохёор, минеральна үтэгжүүлгэеэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэжэ шадаагүй гэхэ гү, али хабартаа тарилгын эхилхэдэ үрэһэнтэй хамта хүрьһэндэ оруулхын орондо миил поли байнал гэжэ сасахадань юун үрэ гарахаб даа. Гурбадахяар, ургаса хуряалгын дүүрэмсээр һолоомоёо бултыень суглуулжа һурилнагүй. Ингэжэ намарай пзар хахалха хүдэлмэриие һаатуулна. Гадна хүсэд һолоомонһоо сэбэрлэгдээгүй полидо плуг түргэн эбдэржэ, паар муугаар хахалагдана. Эдэ бүгэдэ дутагдалһаа уламжалан, бага ургаса хуряагдадаг байба.

Гэхэтэй хамта, ороoһо таряанһаа гадна, тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной ургаса жэл бүри дээшэлнэгүй. Тингэжэ нитын мал хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлээр хангагданагүй. Һү, мяха, нооһон багаар абтажа, мал туранхайгаар тушаагдана, олоор гарзалдаг байна. Арба гаран жэлэй урда тээ тус колхозой кукурузашад Бадмаев, Цоктоев гэгшэд гектарай 500--600 центнер хүрэтэр кукурузын набша намаа хуряажа, ажахыгаа бүхы үнеэдые шэмэ ехэтэ тэжээлээр хангадаг бэлэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хэрээтынхид кукуруза ургуулжа шадахаяа бэлёо бэшэ, харин энэ ургамал агротехническэ заабариин ёһоор таринагүй. Кукурузашадай звенонууд ёһоор эмхидхэгдээгүй, ургасаяа һайнаар харууһалжа, зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэнэгүй. Республика дотороо сууда гараһан Бадмаев, Цоктоев гэгшэдэй урдандаа даажа байһан поли дээрэһээ үнгэрэгшэ жэлдэ гектарай миил 110 центнер кукурузын набша намаа хуряагдаа. Ингэжэ дурсагдагша ажахы хараалһан түсэбһөө 1200—2000 тонно силос багаар даража абаа.

Колхоз бүхыдөө 1360 гектар сабшалантай. Тэрэнэй ехэнхинь уһалагдадаг байбашье, ургасань ахир бага. Юуб гэхэдэ, май һарын тэн болотор мал үбэлжөөнһөө гаргагданагүй. Гэрэшэлэн лугомелиоративна отрядууд байгуулагдадагшье һаа, саг үргэлжэ хүдэлнэгүй. Техникэ, түхеэрэлгэнүүдынь ондоо ажалда хэрэглэгдэжэ, уһалалга, үтэгжүүлгын даабари бэелүүлэгдэнэгүй, зарим сабшаланда гаргагдаһан наг шэбхэ тараагдажа үрдигдэнгүй, обоолоотой зандаа хэбтэдэг байна. Гадна ургаа болоһон ногоонойнгоо ургаса хуряалгада муугаар бэлдэдэг байһанһаа уламжалан, хүршэ Калининай нэрэмжэтэ колхозһоо гектарай хоёр дахин шахуу бага үбһэ хуряана. Хуряагдаһан үбһэнэйншье шанар муу, хура бороодо орожо, нэбтэ норожо буриташанхай байдаг юм хаш.

Эдэ бүгэдэ дээрэ дурсагдаһан дутагдал юунһээб гэбэл, колхозой мэргэжэлтэд, механизаторнууд, таряашад, малшад, хүтэлбэрилэгшэд тэрэл туйлаһан амжалтадаа дашууршоод, газараа эзэн ёһоор ашаглаха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулна. Хэрбээ гол баялиг—газартаа эзэн ёһоор хандажа, һайнаар элдүүрилжэ, үтэгжүүлжэ, шэмэтэ ногоо, тэжээлэй ургамалнуудые, ороoһо таряа ехээр таряад, ургасынгаа хойноһоо һайнаар харууһалаа һаань, газар баян хэшэгээ хэзээдэшье үгэхэл байгаа. Теэд имэ юумэнэй һанаһанда хүрэмөөр хэгдээгүйнь гэмшэлтэй.

Байгша олдо гүрэндэ 28.000 центнер таряа, 12.485 центнер һү, 4500 центнер мяха, 490 центнер нооһо худалдажа, үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү һааха, хонин бүхэнһөө 3,2 килограмм нооһо хайшалха гэжэ түсэблэһэнөө сүм бэелүүлхын тула тус ажахын гэшүүд саашадаа илангаяа газараа эзэн ёһоор ашаглаха аабза гэжэ найдагдана.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай штатнабэшэ корр.
Бэшүүрэй аймаг.

АРБАН ХОНОГООР УРИД

Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин барилга хэдэг дистанциин коллектив байгша оной эхинһээ ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна. Эдэнэр һайн шанартайгаар барилга хэжэ, түмэр замшадай эрилтые хүсэдөөр хангаха гэжэ эрмэлзэнэ. Гагаринай үйлсөөр 69-дэхи гэртэ урдань халуун уһан үгы байдаг һэн. Барилга хэдэг дистанциин сантехнигүүд һаяшаг энэ гэртэ халуун уһа оруулжа, ажалшадые ехэ баясуулба.

П. Д. Котова, В. П. Рудых гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданудай коллективүүд барилга һайн шанартайгаар хэжэ, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэ бригадануудай коллективүүдэй нимэ урагшаа һанаатайгаар хүдэлжэ байһан дээрэһээ байрын гэрнүүд түргэнөөр баригдажа, саг болзор соогоо ашаглалгада үгтэнэ.

Прасковья Даниловна Котовагай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив халаанайнгаа даабари 40—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг юм. Эдэнэр мүнөө шэнээр баригдаһан 80 бүлэ айлай орохо гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэжэ байна. Нэгэдэхи кварталайнгаа даабари болзорһоонь урид дүүргэһэн юм.

Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин барилга хэдэг дистанциин коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөндэ оролсоод, һайн үрэ дүн туйлана. Энэ коллектив байгша оной нэгэдэхи квартал соо барилга хэхэ даабаряа арбан хоногоор уридшалан дүүргэбэ.

ХОЛБОО БАРИСААГАА БЭХИЖҮҮЛНЭ

Түмэр замай Загустай станциин коллектив вагонуудай мини байха сагые хорооохо талаар һүүлэй үедэ ехэ ажал ябуулаа. Промышленна предприятинуудтай холбоо барисаатайгаар хүдэлнэ. Нэмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Бага-Холбоолжоной, Галуута-Нуурай уурхайнуудай, Гусиноозерско ГРЭС-эй барилгын управлениин коллективүүдтэй ехэ холбоотойгоор хүдэлдэг. Түмэр замшад, промышленна предприятинуудай хүдэл-
мэришэд бэе бэеди
заабари үгэлсэдэг,
ажалайнгаа дүн
гаргажа, саашанхи
хараалдаг юм.

Жэшээлхэдэ, н
гаар нүүрһэ малта
Холбоолжоной
коллектив
урданайхиһаа 2–
ноор ехэ нүүрһэ
болохо гэһэн дурад
һан юм. Энээнэй аш
вагонуудаар ехэ а
дэдэг болобо.
өөрынь үнэ доошол

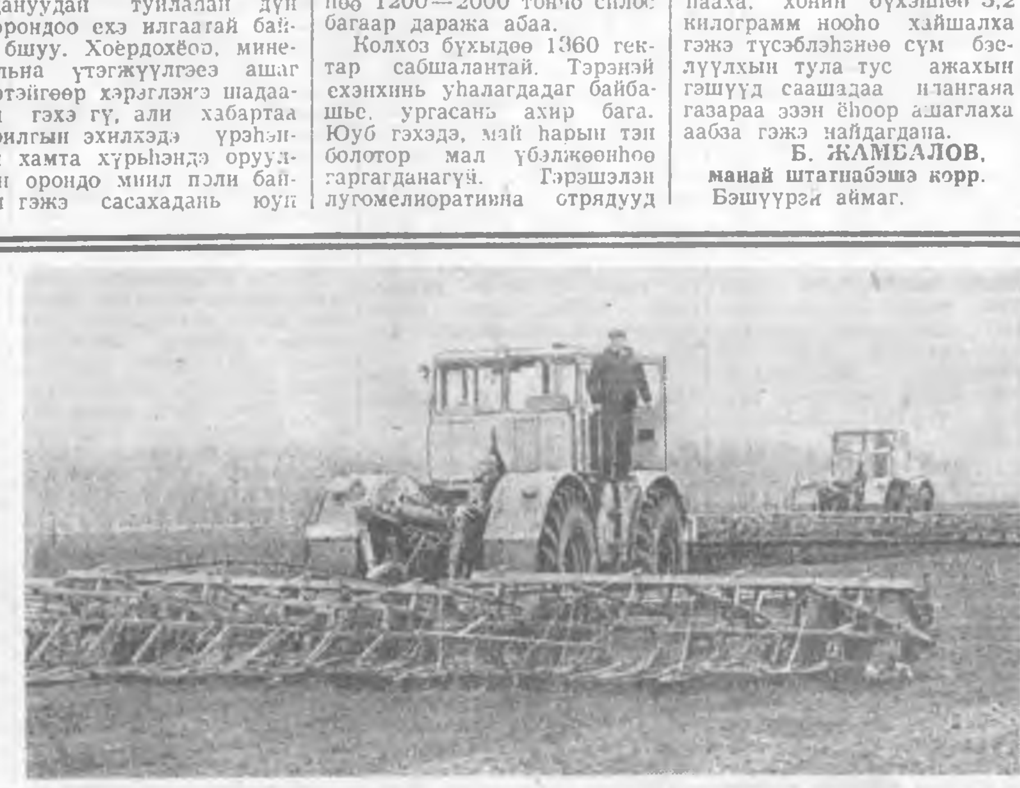
Загустай станци
тив Бага-Холбоолжо
хайн коллектив
эхинһээ түсэбһөө
вагон үгэһэн байна
оной нэгэдэхи квар
хараалагдаһан
үлүү малтагдаһан
эдэ вагонуудта
хэрэглэгшэдтээ а

М. СОЛОМ

РОСТОВСКО ОБЛАСТЬ. «Московский» совхозой суута механизатор Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат, КПСС-эй XXV съездын делегат Н. В. Бочкаревой звено хабарай тарилга хэжэ байна. Звено элдэб түхеэрэлгэнүүдтэй «К-700» түхэлэй хүсэтэ техникэ- тракторнуудаар, үргэн зуруудаар абадаг «СЗП-3,6» түхэлэй сеялкэнүүдээр хангагданхай. Таряашад хабарай тарилгые хаһа саг соонь эрхим шанартайгаар дүүргэхые шиидэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. В.Бочкаревой агрегат газараа элдүүрилжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Совет орон: ШЭНЭ ҺОНИН

ЗАВОДОЙ ПАРТИИНА ҮДЭР

МОСКВА. (ТАСС-ай корр. П. Арзамасцев). «Инструментальна цехэй эрхим түрүү залуу хүдэлмэришэн Владимир Андреевтэ — ленинскэ пятницада, 1976 оной апрелиин 2». Залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшэ, суута инструментальщик В. В. Айдархановай Майн 1-нэй һайндэрэй ажалай вахтада түрүү зэргэдэ ябаһан 18-тай слесарьтэ баярай оршон байдалда барюулагдаһан булад балта дээрэ имэ үгэнүүд һиилэгдэнхэй.

Заншалай ёһоор Москвадахи Владимир Ильичэй нэрэмжэтэ электромеханическа заводто пятница партийна үдэр гэжэ тоологдодог юм. 1918 оной апрелиин 12-то Владимир Ильичэй Михельсоной урдын заводто түрүүлэн ерэһэн үдэрһөө тэрэнэй түүхэ үндэһэтэй. Энээнэй һүүлээр В. И. Ленин зургаа дахин эндэ ерэжэ, тиихэдэ Москвада нийтэ нэгэн партийна үдэр гэжэ тоологдодог байһан пятницада хүдэлмэришэдэй урда үгэ хэлэдэг байгаа.

Мүнөө энэ үдэр баярай оршон байдалда мүрысөөнэй түрүүшүүлые ёһолон хүндэлнэ. Мүнөө үеын гол шухала асуудалнуудаар пропагандистнууд лекцинүүдые уншана, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Хүдэлмэришэд эрдэмтэдтэй, уран зохёолшодтой, уран зураашадтай уулзана.

ПОЛИ ДЭЭРЭ САҺА ТОГТООНО

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр. Н. Карасев). Апрель һарада талата Алтайда дулаан үдэрнүүд оршоно. Саһан хайлажа захалаа. Саһа тогтоолгодо хүдэлгэгдэхэ мянга шахуу трактор бэлэн болоод байнхай. Һайрамай уһа барижа абахын тула һудал жалга соохи саһанай хайлалгые һамбаашалха хэрэгтэй.

Топчихинска районой Крупскаягай нэрэмжэтэ, «Алтай» колхозууд ба бусад ажахынуудай механизаторнууд хүдэлмэреэ түрүүлэн эхилбэ. Энэ жэлдэ 2 миллион гектар дээрэ шииг нойто барижа абахые Алтайн агрономууд бодомжолно.

ГАБШАГАЙ ВАХТАДА

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр. А. Рачко). Нева мүрэнэй эрье дээрэхи хотын студентнэрэй барилгын отрядуудай гэшүүд ажалай вахтаар 1976 оной «ажалай семестр» нээбэ. 60 мянга гаран эдир хүбүүд, басагад барилгын талмайнууд дээгүүр, хотын саад ба паркнууд соогуур гараһан байна. Эдэнэр Ленинградай залуушуулай байшангай, «Москва» гостиницын ба бусад олон барилганууд дээрэ хүдэлхэ юм. Һара соо үргэлжэлхэ «ажалай семестрэй» үеэр В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал ябуулгатай холбоотой дурасхаалта газарнуудаар коммунис субботнигууд, митингнүүд үнгэргэгдэхэ байна.

АГИТПУНКТНУУД ЗАМДАА..

ШЭТЭ. (ТАСС-ай корр. Л. Фадеев.). АН-2 түхэлэй самоледой хажуу талада «Агитационно» гэжэ бэшээтэй. Энэ самолет һаяхан Тунгокоченой районой түбтэ ерэжэ бууба. Партиин
съездын хараалһан
ческа гол зорилгону
партиин Шэтын обко
торнууд районой агит
хойто колхозуудай
районой түбэй хүн
хөөрэжэ үгэхэ. Агит
гэшүүд долоон хоно
байкалиин хойто
даар ябажа. КПСС
съездын материа
ажалшадта хөөрэжэ
байна. Агитпунктын
тив ашагта малтама
рэгшэдтэ, геологууд
нягуудта, Байгал-Аму
мэр замай ерээдүйн
болохо Чара тоск
хозингуудта айлша

Агитпоезд Ксе
станциин түмэр за
горнягуудта ерэбэ.
съезднүүдэй хоорон
соо областиин арада
һалбаринуудые хүг
хай, КПСС-эй гада
литическэ ажал ябу
хай лекторнууд Заба
түмэр харгые зубшан
хан станциинуудай,
нүүдэй, промышлен
приятинуудай, колх
хэдэн мянгаад хүн
рэжэ үгэхэ байна.

ТҮРҮҮ СЕЛЬСОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ДҮЙ ДҮРШЭЛ

Тосхон һууринай эзэн ба эмхидхэгшэ

«...Соведүүдэй депутадуудай үүсхэлээр мүнөө тон шухала олон асуудал табигдан шиидхэгдэнэ. Һунгагшадай захиануудые үндэһэ болгон, депутадуудай зүбшэн хэлсэлгэдэ табидаг дурадхалнууд манай арадай, манай ажабайдалай эрилтэ ба хэрэглэмжые бүхыдэнь элирхэйлэн харуулна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй».

(КПСС-эй XXV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэһэн тоосоото элидхэлһээ).

1975 оной туршада сельскэ болон поселково Соведүүдэй дунда дэлгэрһэн Бүхэроссин социалис мүрысөөнэй дүн согсолоод, Буряадай АССР-һээ Бага-Куналейн сельскэ Совет илажа гараа гэжэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС тоолоо. Тэрээндэ дамжуулгын Улаан туг 7 мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Энэ хадаа сельскэ Соведэй, тэрэнэй гүйсэдкомой, депутадуудай эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлһэнэй дээдын сэгнэлтэ гээшэ. Һаяхан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Б. С. Семенов тус сельсоведтэ дамжуулгын Улаан туг мүнгэн шантайгаар барюулба.

Бага-Куналейн сельскэ Соведэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай энэ хуудаһанда бэшэгдэбэ.

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМ

Бага-Куналей тосхон жэл ошохо бүри урража, гоё һайхан боложо байна. Эндэ 666 гэр бүлэ ажаһуудаг. Тосхоной гэр бүхэн дээрэ телевизорэй антеннэ, радиогой утаһанууд харагдадаг.

— Нютагаймнай хүн зоной ажаһуудал жэл ошохо бүри баян дэлгэр боложо байна,— гэжэ сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Матрена Петровна Маркова хөөрэнэ. — Тосхондомнай барилга ехээр хэгдэнэ. 33 хүн хүнгэн автомашинатай, 300 гаранинь мотоциклтай, 800 гаранинь нөөсэлгын кассада мүнгөө хадагална.

Сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нютагайнгаа хүн зоной байдал һуудал, ажал хэрэгынь хэнһээшье үлүүгээр мэдэдэг. Бага-Куналейн сельсоведэй харьяата газар дээрэ «Победа» колхоз, 500 хүнине дунда эрдэмтэй, олон мэргэжэлтэй механизаторнууд болгон бэлдэжэ гаргадаг СПТУ-5, 659 һурагшадтай дунда һургуули, 9 магазинтай худалдаа наймаанай таһаг, участково больница, хүүгэдэй гэр ба сад-ясли, телефоной автомат станцитай хэлхээ холбооной таһаг, хүн зоной ажаһуудалай захил абадаг пункт, 500 хүнэй һуухаа соёлой байшан, гурбан библиотекэ, хүүгэдэй хүгжэмэй ба спортивна һургуулинууд оршодог.

СЕЛЬСКЭ СОВЕДЭЙ ГОЛ АСУУДАЛ

«Победа» колхоз Бэшүүрэй аймагай түрүү ажахы юм. 1975 ондо тус ажахын амжаһан хүйлалтанууд энээниие гэршэлнэ. Колхоз таряалангынгаа талмайн гектар бүриһөө 15 центнер ороођо таряа, 150 центнер хартаабха, 203 центнер овощ хуряажа абаа, үнеэн бүриһөө 2000 гаран килограмм һү һаагаа. Жэлэй туршада 850 мянган түхэриг мүнгэн орлого, тэрэ тоодо 250 мянган түхэриг сэбэр орлого оруулагдаа.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада наймадахи табан жэлэйхиһээ нилээд ехэ хүдөө ажахын продукци абтаа, гүрэндэ худалдагдаа. Тиихэдэ колхозой бүхы адууһа малай тоо толгой горитойхоноор олошороо.

Колхозой ажахы, ажал хүдэлмэридэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдээ. Үйлэдбэриин хүтэлбэри хубилгаха талаар абтаһан хэмжээн бүхы колхозниигудаар һайшаагдаа. Гурбан жэлэй урда эндэ комплексно бригаданууд үгы болгогдожо, газар таряалангай болон адууһа малай цехүүд байгуулагдаа юм. Тэдэниие колхозой ахамад мэргэжэлтэд хүтэлбэрилнэ. Тракторна бригаданууд ажал хүдэлмэри часаар бэшэгдэжэ, тэдэнэй хүлһэнинь нарядгүйгөөр түлэгдэдэг болонхой.

Хүтэлбэрилгын шэнэ гуримда ороһоор, мэргэжэлтэдэй ажал тад ондоо болоо. Хэрбээ урдань тэдэнэр ганса заабари үгөөд ябадаг һаа, мүнөө үйлэдбэриин еһотой технологууд болонхой.

Ажаүйлэдбэридөө, ажал хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл, оньһон техникэ үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар колхоз урдань байһан түсэб, уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэдэг болоо.

Колхозой экономико хүгжөөхэ хэрэгтэ сельскэ Совет ямар үүргэ дүүргэнэб?

Колхозой правлениин болон сельскэ Соведэй гүйсэдкомой гэшүүдэй хоорондо нягта холбоо барисаан тогтоогдонхой. Колхозой ажахы, соёл культура хүгжөөхэ түсэб хамта табижа, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула хамтаар тэмсэдэг. Тэдэнэр бүхы ажал хүдэлмэреэ колхозой парткомой хүтэлбэри доро ябуулдаг.

Үнгэрөөшэ жэл сельскэ Соведэй сесси дээрэ «Победа» колхоздо газар хэр зүбөөр хэрэглэгдэнэб, тэрээн тухай хуули ямараар дүүргэгдэнэб, «Колхозой Устав сахиха тухай», «Малай түл абалга ба түлжүүлгэ тухай» болон бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Сесси дээрэ асуудал табихынгаа урда, тэрээниие бодото һайнаар бэлдэдэг. Тэрээндэ олониитын организацинууд, депутадууд болон эдэбхитэд олоор хабаадуулагдадаг юм. Абтаһан шиидхэбэриин дүүргэлтын хойноһоо шанга хиналта табигдана. Тиигэжэ депутадууд һайнаар, эдэбхи, үүсхэл ехэтэйгээр хүдэлдэг болонхой. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ жэл сельскэ Соведэй бүхы депутадууд сесси дээрэ үгэ хэлэһэн байгаа. Сессидэ харагдаһан асуудалаар тэдэнэр өөһэдөө һанамжа, дурадхалаа оруулаа.

Сельскэ Соведэй хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь В. Н. Сукнев) эдэбхитэй һайнаар хүдэлнэ. Комиссиин гэшүүн бүхэн тусхай даабаритай. Депутадууд Е. П. Селиванова, М. Н. Смолин, В. П. Архиповто саг үргэлжын комиссиин даабаряар ферма, отара, гүүртэ, полевой стануд, машина, тракторан мастерской, сабшалан болон газар таряалан дээгүүр ходо ябажа байдаг.

Саг үргэлжын комиссинуудай заседани олон хүнэй хабаадалгатайгаар үнгэрдэг. Үбэлжэлгэдэ малай байрын ямараар бэлдэгдэһые комиссиин заседани дээрэ харагдаһан ушар гэршэлнэ. Рейд хэһэнэйнгээ һүүлээр комиссиин заседани дээрээ зоотехник Р. А. Смолина, хоёрдохи, гурбадахи бригадануудай бригадирнууд А. С. Фалилеев бэ А. М. Фалилеев гэгшэдэй элидхэл шагнаба. Энэ асуудал бүхы талаарнь хаража үзөөд, элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха болзор табигдаа. Колхозой правлени комиссиин дурадхалые саг соонь дүүргүүлээ бэлэй.

Гүрэндэ худалдагдадаг һүнэй шанар һайжаруулха талаар хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин гэшүүд ехэ юумэ хээ. Тэдэнэй дурадхалаар фермэнүүдтэ ариг сэбэрэй үдэр дүүргэгдэдэг болоо, фермые даагшанар малай байра сэбэр байлгахын тула шухала хэмжээнүүдые абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сельскэ Соведэй гүйсэдкомой заседани боложо байна.

В. КОЛОСОВОЙ фото.

Хүдөө ажахын саг үргэлжын комиссиин гэшүүд фермэ, отара, гүүртэнүүд дээгүүр ябажа, заседани хэдэг болонхой. Тиимэ заседани Гутайн хониной фермэ дээрэ һаяхан үнгэргэгдөө һэн. Ленинэй орденоор шагнагдаһан ахалагша хонишон Дмитрий Евдокимович Сидоровэй дүй дүршэл халан абаха зорилгоор иимэ заседани хэгдээ.

Заседани хэхынгээ урда тээ комиссиин гэшүүд бүхы отаранууд дээгүүр ябаа, хонишон бүхэнэй ажал хүдэлмэритэй танилсаа. Комиссиин заседанида 35 хүн байгаа һэн. Тэндэ ахалагша хонишод, сакманщигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, медигүүд, соёлой байшангай болон библиотекын хүдэлмэрилэгшэд уригдаһан байгаа. Д. Е. Сидоров суглараагшадта өөрынгөө ажал хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгөө. Заседанида хабаадагшад түрүү хонишонһоо олон асуудал һураа, хонидойнь байра соо орожо, хурьгадынь хараа. Тэндэхи байдал, ариг сэбэрые хаража ехээр гайхалсаа.

Тэрэнэй һүүлээр долоо хоноод байхада, комиссиин гаргаһан шиидхэбэриин дүүргэлтэ шалгагдаба. Богонихон болзортэ отара дээгүүр ехэхэн юумэн хэгдэһэн байба. Тосхоной соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд отарануудаар ябажа, хонишодой булангуудые түхеэрээ, тэндэ шэнэ газетэ, журнал, һонин номууд бии болоо.

Энээнэй һүүлээр хүдөө ажахын саг үргэлжын комисси өөһэдынгөө заседаниие түрүү дүй дүршэлэй һургуули болгоо бэлэй.

Сельскэ Соведэй депутадаар 7 малшан, 9 механизатор һунгагданхай. Тэдэнэр депутадуудай постын гэшүүд юм. Депутадууд даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандана, ажал хүдэлмэридөө амжалта түйлажа, бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулжа ябадаг. Тэдэнэр ажахыда юунэй боложо байһан тухай колхозой правленидэ, сельскэ Соведэй гүйсэдкомдо дуулгажа, хэрэгтэй болоо һаань, өөһэдөө шухала хэмжээнүүдые абажа байдаг.

ХҮН ЗОНОЙ ЭРИЛТЭ ҺАЙНААР ХАНГАНА

Хүн зоной үдэр бүри ургажа байгаа эрилтэ хангаха, тэдэнэй хүдэлхэ, амархада һайн байдал байгуулха асуудал сельскэ Соведэй сесси, гүйсэдкомой заседани дээрэ ходо харагдажа байдаг. Энээндэ колхозой правлени болон партком баһал саг үргэлжэ һаналаа табижа байдаг юм.

Бага-Куналейдэ үйлэдбэриин, соёлой болон ажаһуудалай барилга ехээр хэгдэнэ. Ганса һүүлэй жэлнүүдтэ колхоздо 400 үнеэнэй байха байра баригдаа. Тэндэ үнеэ һааха, шэбхэ гаргаха, тэжээл бүйлүүлхэ хүдэлмэри гүйсэд оньһожоруулагданхай. Һаалишад, малшадай амарха, хубсаһа хунараа сэбэрлэхэ, һэлгэхэ тусхай байра түхеэрэгдэнхэй. Шэнэ пунктын баригдахада хони хайшалагшадай хүдэлмэри нилээд хүнгэрөө. Ойрын сагта тугалай оньһожоруулагдаһан байра ашаглалгада үгтэхэ.

Колхозой түб тосхондо 300 хүнэй амарха, сэнгэхэ соёлой байшан, спортзал, телефоной станцитай почто, квартал хоорондын котельнэ, «Ласточка» гэжэ столово, универмаг, поликлиникэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, багшанарай болон медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй байха хоёр байратай табан гэр ашаглалгада үгтөө.

Илангаяа малшадта ехэ анхарал табигдана. Һүнэй фермэнүүд болон хонидой отаранууд дээгүүр улаан булангууд түхеэрэгдэнхэй. Улаан булангууд гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй, тэндэ телевизор, радиоприемник, газетэ, журнал болон һонин номууд бии юм. Малшадые кинодо ходо абаашажа байдаг. Гахайн фермын хүдэлмэрилэгшэд колхозой хүсөөр Улаан-Үдэ ошожо,ород драмын театрта «Солдатская вдова» гэжэ зүжэг наада, гүрэнэй филармонидо һонин концерт хараа һэн.

Соёл культурын, медицинын, худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд колхозой гол һалбарида хүдэлжэ байһан хүнүүдые һайнаар хангахын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байдаг.

Һунгагшадай захяа һайнаар дүүргэгдэнэ. Сельскэ Соведэй гүйсэдкомой үүсхэлээр тосхондо транспортын агентство нээгдэнхэй. Тус агентство оронойнгоо 103 хотын гостиницануудтай холбоо барисаатай болоод байна. Нютагайхидайнгаа тиишэ ошоходонь, агентство захил хэжэ, гостиницада байлгахаар эртэнһээ хэлсэдэг.

Транспортын агентство хүн зоной бэшэшье эрилтэ дүүргэнэ. Ажалшад түлеэ, шулуун нүүрһэ, малдаа тэжээл, барилгын материалнуудые асархаяа тэндэһээ автомашина, трактор эридэг, бензинэй талон, самолетой ба автобусой билет худалдажа абадаг.

Ажалшадай соёлой болон ажаһуудалай эрилтын һайнаар хангагдадагһаа боложо, хүнүүд, тэрэ тоодо залуушуул, нютагһаа гаража, ондоо тээшэ ошодоггүй. Ганса үнгэрөөшэ жэл Совет Армиһаа табигдажа ерэһэн 22 хүбүүд тосхондоо үлэнхэй. Тэдэнэй айл боложо, түбхинэхэдэ колхоз туһалаа.

Жэшээлхэдэ, колхозой гэшүүн Акулина Романовна Смолинагай хүбүүдые абаад үзэе. Нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэһэн тэрэнэй хүбүүд сэрэгэй алба хээд, гэртээ бусажа ерээ юм. Романинь малшанаар, Сергейнь барилгашанаар хүдэлнэ, бага Иван хүбүүниинь Улаан-Үдэ хотын Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникумдэ һурахаар эльгээгдэнхэй. Тэрэ хүбүүндэнь колхоз стипенди түлэнэ. Тэрэшэлэн урдань малшанаар, механизатораар хүдэлжэ байһан 9 хүн мүнөө колхозой стипенди дээрэ институтда һуража байдаг юм.

Үнгэрөөшэ жэл Бага-Куналейн дунда һургуули дүүргэһэн 33 залуушуул хайшаашье ошонгүй, түрэл нютагтаа хүдэлхэеэ үлөө. Эрхим һайнаар хүдэлөөшэдынь энэ жэл саашаа һурахаар ябуулагдаха. Тэдэнэр колхозойнгоо түрүүлэгшэ В. В. Смолин, зоотехник А. С. Смолин, ахамад экономист Л. А. Смолина, ахамад ветврач В. В. Смолин, мэргэжэлтэд Г. А. Смолин, В. М. Арсентьев, Г. Н. Каурова, Г. А. Некипелов, Л. В. Никитина, В. М. Фалилеев болон бусад шэнгээр һургуули дүүргээд, түрэл колхоздоо хүдэлхөөр бусажа ерэхэ байха.

ҺУНГАГШАДАЙ ЗАХЯАНУУД ДҮҮРГЭГДЭНЭ

Бага-Куналейн сельскэ Соведэй гүйсэдхэхэ комитет һунгагшадай захяануудые дүүргэхэ талаар ехэ анхарал хандуулдаг. Һунгалтын болоһоной һүүлээр удаарангүй энэ хүдэлмэри дэлисэтэйгээр ябуулагдадаг. Депутадууд ороһон захяануудтай нарин нягтаар танилсажа, түрүүшын сесси дээрээ ямар хэмжээ ябуулгануудые абахала тодорхойгоор хаража үзэһэн байха юм. Һунгагшадай нэгэшье дурадхал анхаралда абтангүй үлөөгүй.

Һунгагшадай захяагаар хүгжэмэй һургуули нээгдэнхэй. Бэрхэ хүгжэмшэдэй ударидалга доро гушаад гаран үхибүүд фортепьяно болон баян дээрэ наадажа һурана. Харин тиихэдэ спортивна һургуулида зуу гаран басагад, хүбүүд волейболой, саньш, конькин, боксын, гимнастикын секцинүүдтэ хабаадана.

Гадна үхибүүдтэ һү бэлдэдэг кухни бии болгогдонхой. Куналей горхон дээгүүр хүүргэ баригдажа байнхай. Үхибүүдэй комбинат, гостиница, 760 һурагшадай һураха шэнэ һургуули ойрын сагта баригдажа дүүргэгдэхээр хараалагдана.

Һунгагшадай табиһан асуудалнуудые саг болзор соонь дүүргэхын тула сельскэ Соведэй депутадууд үгтэһэн эрхээ хүсэдөөр хэрэглэнэ.

Депутадуудай оролдолгоор арка барюулагдаа, үйлсын хоёр тээгүүр модод һуулгагдаа. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг комбинадай барилгые мүн лэ депутадууд түргэдхөө.

ТОСХОНОО БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОНО

Хамаг юумэн тосхоной зоной хамтын суглааһаа эхилээ һэн. Тосхоноо улам болбосон түхэлтэй болгохо тухай хүн бүхэн шуналтайгаар оролдоо. Соведэй депутадууд һунгагшадай оруулһан дурадхал, һанамжануудые һайшаан дэмжэжэ, түрүүшынгээ сесси дээрэ энэ асуудал зүбшэн хэлсэһэн юм. Тиигэжэ Соведэй депутадууд, эдэбхитэд Бага-Куналейн олониитэдэ хандаһан иимэ хандалга абаа бэлэй:

«Түрэл тосхоноо ариг сэбэр, гоё һайхан байлгаха гээшэ бүгэдэнэй уялга. Тиимэһээ бидэнэр нютагаа бүри гоё һайхан, болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадахыень хүн бүхэниие уряалнабди!»

Энэ хандалгань партиин райкомой бюрогой болон аймагай Соведэй гүйсэдкомой хамтын заседани дээрэ баталагдаһан юм.

Сельскэ Соведэй гүйсэдком түсэблэһэн түсэбөө бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые абаа. «Гоё һайхан үйлсын түлөө» гэһэн харалгын конкурс соносхогдобо. Суббото бүхэндэ ариг сэбэрэй үдэр соносхогдоно. Соёлой байшан соо, СПТУ-гай клуб соо «Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо» гэһэн ханын газетэнүүд гаргагдаһан, мүрысөөнэй ябаса тухай хөөрэһэн стенднүүд үлгэгдэһэн байна.

Соведэй гүйсэдком, депутадууд, эдэбхитэд хүн зоной дунда ойлгуулалгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Тосхоноо ногоорyулха һарын соносхогдоходо, үбгэд, үхибүүд хүрэтэрөө хабаадалсаһан байна. Мойһоной, улянгиран, хуһанай дүн хамта 7 мянган һөөг һуулгагдаа.

Харалгын конкурсын дүн гүйсэдком жэлдээ хоёр дахин гаргажа байгаа. «Тосхоной эрхим эмхи зургаан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ үхибүүдэй саадай коллектив мүнөө хүрэтэрөө зүүжэ ябана. Тус коллективтэ дурасхаалай бэлэг барюулагданхай. Хубиингаа газарые таатай зохидоор барижа байһан айлнууд олон. Тэдэнэй тоодо, нэн түрүүн пенсионер Ф. Э. Беляев, жолоошон В. П. Плюснин, библиотекарь Ф. М. Фомина гэгшэдэй газар ороно.

Тосхоноо болбосон түхэлтэй болгожо, соёл культурыень үргэхөөр эмхидхэгдэһэн мүрысөөн һайн үрэ дүнтэй байба. Хойно хойноһоо үндэһэн бодоһон шэнэ гэрнүүдэй барилга, үргэн үүдэтэй харша хорёонууд, палисаднигууд энээниие гэршэлжэ үгэнэ. Зоной амаралтын газар болбосоруулагдана. Энэ мүрысөөе үндэр хэмжээндэ үнгэргэхын тула социалис хуули ба нийтын журам сахиха талаар саг үргэлжын комисси (түрүүлэгшэнь Л. А. Смолина) ехэхэн оролдолго гаргаа. Тус комисси ээлжээтэ зүблөөн дээрээ хуулиин һаһа гүйсөөгүйшүүлэй журам гурим сахиха тухай асуудал хаража үзэһэн байна. Үхибүүдтээ мотоцикл найдадаг эсэгэнэрые харюусалгада хабаадуулаа. Гэртэхиндэнь һануулга хэгдэһэн байна.

ДЕПУТАДУУДТАЙ ҮНГЭРГЭГДЭДЭГ ХҮДЭЛМЭРИ

Үнгэрэгшэ һунгалтада Бага-Куналейн сельскэ Соведтэ 30 депутат һунгагдаһан юм. Тэдэнэй тоодо үйлэдбэриин түрүүшүүл, нютагай эдэбхитэд оролсоно. Нэн түрүүн колхозой жолоошон А. Д. Ананьин, һаалишан Е. П. Селиванова, тракторист Н. А. Фалилеев, дунда һургуулиин багша Л. А. Юдина, гахайшан П. Ф. Артюкова гэгшэдые нэрлэжэ болоно. Тэдэнэй тэн хахадынь залуу депутадууд. Энээниие хараадаа абажа, гүйсэдком хирэ-хирэ болоод лэ депутадай үдэр үнгэргэжэ байдаг. Тэндээ депутадай эрхэ, уялга тухай тодорхойгоор хөөрэлдэдэг, үнинэй депутадууд дүй дүршэлөө дуратайгаар халан үгэдэг юм.

Сельскэ Соведэй гүйсэдком соо байдаг депутадай таһалга гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Шухала юридическэ брошюра, номууд табяатай. «Депутадуудай юрын үдэр» гэһэн стенд үлгөөтэй. Гүйсэдкомой гэшүүд ээлжээгээр хараалагдаһан үдэрнүүдтэ хүн зонтой уулзажа, хөөрэлдэжэ байдаг.

Залуу депутадуудай улам эдэбхитэй байхын тула дүршэл ехэтэй депутадууд тэдэниие шефтээ абана. Жэшээлхэдэ, гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. П. Маркова колхозой барилгашан А. П. Снегирев, үхибүүдэй саадые даагша К. П. Конечных, хонишон К. П. Фалилеев гэгшэдые шефтээ абажа, туһаламжа үзүүлжэ байдаг. Тиихэдэ колхозой агроном В. Н. Сукнев механизатор В. П. Архиповта туһалдаг юм.

Һунгуулиингаа округуудта депутадуудай ябуулдаг хүдэлмэрииие һайшаамаар. Түсэбүүдынь тон бодомжотойгоор табигдаһан гэжэ хэлэлтэй. 22-дохи округой депутат Людмила Климовна Смолинагай табиһан түсэб хаража үзэе. Округтомнай 25 колхозник, 11 хүдэлмэришэн ба алба хаагша, 6 пенсионер тоологдоно гэжэ тандэнь бэшээтэй. Тэдэнэй хоёрынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан. Һургуулиин 12 шаби оролсоно.

Юу хэхэ тухайгаа тодорхойгоор бэшэнхэй. Соведэй болон гүйсэдкомой гаргаһан шиидхэбэринүүдтэй һунгагшадаа хэзээ танилсуулхаяа тэмдэглээ. Колхозойнгоо абаһан социалис уялгаяа хэр дүүргэжэ байһан тухайнь, аймаг, республика болон орон доторoo боложо байһан шухала хубилалтанууд тухай хөөрэхэ. Ленинскэ субботнигто һунгагшадаа хабаадуулха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагша П. Ф. Барсуков, нүхэрөө гээһэн эхэнэр В. Н. Некипелова гэгшэдтэ орожо, байра байдалтайнь танилсаха, юугээр дуталдадагыень мэдэжэ абаха, тиигээд туһаламжа үзүүлхэ. Гадна Комогорцевтоной мүнгэн түрые үнгэргэлгэдэ хабаадалсаха гэхэ мэтээр ажалайнь түсэб табигданхай.

Клавдия Прокопьевна Конечных, Анна Павловна Кузнецова гэгшэдэй табиһан түсэбүүд мүн лэ һонирхолтой. Хараалһан түсэбөө тэдэнэр дүүргэдэг заншалтай.

Энээнтэй дашарамдуулан, депутат Любовь Смолинагай сельскэ Соведэй сесси дээрэ хэлэһэн үгые дурсаха дуран хүрэнэ. «Сэдьхэлээ табижа округтоо хүдэлхэдөө, депутат байха гээшэ ямар харюусалгатай, хүндэтэйб гэжэ ойлгооб. Өөрынгөө үйлсын эзэн боложо, һунгагшадайнгаа хүсэл эрмэлзэлые гүнзэгыгөөр ойлгожо, тунайшагүй заримашуулые хүмүүжүүлхэ, ядаһан хүндэ туһалха гээшэ үнэхөөрөөшье һайшаалтай бшуу. Тиихэдээл хүн зондо хэды хэрэгтэйгээ мэдэрхэш. Элдэб асуудалаар һунгагшадшье шамда хандаха».

Депутадуудай хүдэлмэрые округтонь улам һайжаруулха түсэбтэйгөөр сельскэ Совет «Эрхим һайн һунгуулиин округой түлөө» гэһэн мүрысөө үүсхээ. Дүнгынь энэ жэлэй хахадаар гаргагдаха юм.

СОВЕДЭЙ ТҮШЭГ ТУЛГУУРИ

Эдэбхитэд, эхэнэрэй соведэй, нүхэдэй сүүдэй, арадай дружинын болон арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүд сельскэ Соведтэ һайн дураараа ходо туһалжа байдаг юм. Илангаяа эхэнэрэй совет шалгарна. Хамта 60 хүн эхэнэрэй соведтэ тоологдодог юм. Соёлой байшан соо жэл бүхэндэ сэсэгүүдэй выставкэ үнгэргэгдэнэ. Гоё һайхан баглаа сэсэгүүдые [illegible] хүн бүхэн оролдодог.

Үнгэрэгшэ жэл сэсэгүүдэй выставкые Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай түйлаһан Илалтын 30 жэлэй түүхэтэ ойдо зорюулаа һэн.

Уласхоорондын эхэнэрэй һайндэр—мартын 8-да зорюулагдажа, «Эхэнэр хүнэй ар юушье бүтээхэ» гэһэн гаршаг доро «Сэнхир галхан» үнгэргэгдөө. Эхэнэрэй соведэй үүсхэлээр үнгэргэгдэһэн энэ выставкэдэ Л. В. Никитина суглараагшадые шадамар бэрхээрээ баясуулаа. Тэрэнэй бариһан торт, пирог үндэр сэгнэлтэдэ хүртэжэ, түрүү һууридa гараба. Гадна нүхэр Никитина уралан нэхэлгээр баһал шалгараа.

Энэ һайндэртэ хабаадалсагшадта 50 элдэб янзын бэлэг барюулагдаа.

Эндэ эхэнэрэй соведэй түрүүлэгшэ, депутат К. П. Конечных гэгшын оруулһан хубита бии гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

ШЭНЭ ЁҺО ЗАНШАЛ

Сельскэ Соведэй гүйсэдком олониитын эмхи зургаануудтай хамта болоһон дурасхаалта ушар хэрэгүүдые баяр баясхалангай оршон байдалда үнгэргэдэг заншалтай. Залуушуулай хурим түрын наадагдахада, мүнгэн, алтан түрын болоходо, залуу хүбүүдэй албанда мордоходо гү, али хэн нэгэнэй пенсидэ гарахада, ёһо гуримтайгаар, наһан соогоо мартахаар бэшэ хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэдэг байна. Колхозой правлени иимэ ушарта али болохоор туһаламжа үзүүлхые оролдодог юм.

Байгша оной февралиин 22-то бага-куналейнхид «Ородой үбэлые үдэшэлгэ» үнгэргөө. Һайндэрэй эхилхэһээ холо үрид гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн стадион тээшэ хүнүүд ошожо эхилбэ. Хүхюу, зугаатай яармаг эхилжэ, элдэб гарай бэлэгүүд, багууд киоскнуудта худалдагдаа. Хоншуухан сай, һайханаар бэлдэгдэһэн эдеэ хоол эндэ элбэгээр табяатай.

Үнгэ бүриин лентэнүүдээр, хонхонуудаар шэмэглэгдэһэн зэргэшээ морид гэнтэ бии болоно. Хашабаа шарга дээрэнь дед-мороз һууна. Хүн зоной дунда шууяатай болоно.

Сельскэ Соведэй гүйсэдком зонойнгоо эрилтээр энэ һайндэрые заншалта болгохо шиидхэбэри абаа. Ажалайнгаа амжалтануудые баһал тэмдэглэдэг болоо. Соёлой байшангай агитбригада хабарай тарилгын гү, али таряа хуряалгын дүнгөөр социалис мүрысөөндэ илагшадай хүндэлэлдэ һонирхолтой концерт табидаг.

Үнгэрэгшэ жэлэй таряа хуряалгын хаһада колхоз соогоо түрүү, аймаг соогоо хоёрдохи һууридa гараһан сельскэ Соведэй депутат, комбайнер Иван Фалилеевэй хүндэлэлдэ агитбригадынхид концерт табижа, харагшадые баясуулаа. Залуу комбайнер хамта 7,6 мянган центнер ороођо таряа сохёо. Залуухан басагад баглаа сэсэгүүдые тэрээндэ барюулаа.

* * *

Тобшо тэдыгээр хэлэхэдэ, Бага-Куналейн сельскэ Соведэй депутадуудай юрын үдэрнүүдынь иимэ байна. Колхозой экономикые хүгжөөлгэдэ сельскэ Совет горитой хубитаяа оруулна. Ажалшадай эрхим һайнаар ажаллаха, хүхюу сэнгэлигээр амарха хэрэгтэнь туһа нүлөө үзүүлжэ байдаг.

Сельскэ Соведэй депутадууд ажал хүдэлмэри дээрээ хэдышье сүлөөгүй байгаа һаа, хүн зоной үзүүлһэн этигэл найдабариие бодотоор харюулхые оролдодог. Тиимэһээ тэдэнэй хэлэһэн үгэ үнэтэй, этигэмжэтэй. Нэн түрүүн сельскэ Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрииие Матрена Петровна Марковагай зүбөөр хүтэлбэрилһэнһөө ехэ амжалта түйлагдана. Тэрэ гүйсэдкомой түрүүлэгшээр арба гаран жэлэй туршада хүдэлжэ байнхай. Мүн гүйсэдкомой болон саг үргэлжын комиссиин гэшүүд өөһэдынгөө уялгада харюусалгатайгаар хандана.

Мүнөө тус сельскэ Совет партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ байнхай.

Л. АНЦИФЕРОВ.
С. ДОРЖИЕВ.

Уран һайханай Бүхэсоюзна фестиваль

ҺОНИРХОЛТОЙ ВЫСТАВКЭ

Бага наһанһаа хойшо зураг зураха дуратай, бүхы сүлөөтэй сагаа зураг зуража үнгэргэдэг хүнүүд манайда олон. Тэдэнэй хүдэлмэрине гуримшуулха, тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай зохёохы хүдэлмэридэ мэргэжэлэй туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбоон, республиканска научно-методическа түб сагүргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Хэдэн жэлэй саада тээ Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей дотор тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай выставкэ нээгдээ бэлэй. Эндэ хорёод уран зураашадай нилээд олон бүтээлнүүд табигдаа һэн. Выставкын һүүлээр болоһон зүбшэн хэлсэлгэ дээрэ уран зураашa Д-Н. Дугаров, мүнгэшэ дархан М. Эрдынеев хабаадагшадта туһатай зүбшэлнүүдые үгөө, зохёохы хүдэлмэридэнь бии байгаа дутуу дундануудые ойлгуулжа үгөө бэлэй.

Удаань республиканска научно-методическа түбэй байшан соо мүн лэ иимэ выставкэ эмхидхэгдээ һэн. Тиихэдэ эдэбхитэй уран зураашa В. С. Конечных гэгшын зурагуудай тусхай выставкэ үнгэргэгдэһэн юм.

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, арадай уран бэлигтэнэй дүршэл шадабари дээшэлүүлхэ, коммунис хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ тэдэниие эдэбхитэйгээр хабаадалсуулха хэрэг яһала ябуулагдажа байдаг гээшэ. Хүдөө нютагуудта, аймагай түбүүдтэ мүн лэ тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай выставкэнүүд үнгэргэгдэжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ намар Баргажанай аймагта һонирхолтой выставкэ болоһон байха юм.

Һаяхана Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей дотор табан урашуулай выставкэ нээгдэбэ. Эндэ үнинһөө хойшо бэлиг шадабаряа хурсадхаһан, хэдэн олон выставкэнүүдтэ хабаадалсаһан, яһала мэдээжэ болоһон хүнүүдэй бүтээлнүүд табигданхай. Эдэ хэд бэ гэбэл, түмэр замай хүдэлмэришэн В. Конечных, Мэгсохон тосхонһоо Ц. Очиров, Жаргалантаһаа Л. Доржиев, Улаан-Үдэһөө А. Поляков, багша С. Ринчинова гэгшэд болоно.

В. С. Конечных үнинһөө хойшо мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй зурагууд, портредүүд хэдэн олон выставкэнүүдтэ табигдаһан байха юм. Тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай Бүхэсоюзна выставкэдэ тэрэ амжалтатайгаар хабаадалсаа бэлэй. Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа выставкэ дээрэ тэрэнэй бүтээһэн хэдэн олон зурагуудай шэлдэг һайнуудынь абтажа табигдаа. Хүдөө тосхоной байдал, хүдөө ажахын хүдэлмэри харуулһан зурагууд олон. «Би өөрөө хүдөөдэ, Бэшүүрэй аймагта түрэһэн хүм. Тиимэһээ хүдөөгэй темэ намда тон дутэ», — гээд автор хэлэдэг.

Уран зураашa А. Поляковые «Буряадай Шишкин» гэжэ нүхэдынь ноглодог. Үнэхөөрөөшье, тэрэнэй уран бүтээлэй ехэнхинь шахуу байгаалида, хүбшэ тайгын гоё һайханда зорюулагдана. Жэлэй дүрбэн сагта хубилжа байдаг ой модоной байдалые А. Поляков өөрсэ һонинноор зураглан харуулжа байдаг.

Тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай урзанда болоһон выставкэдэ ерэгшэд Л. Доржиевай «Наран мандаба» гэһэн зураг һанана ёһотой. Урданай буряад зураашадай угалзатуулан зурадаг маягаар урлагдаһан бүтээлнүүдые Л. Доржиев хэжэ байдаг. Жаргаланта нютагай зураашa хэдэн шэнэ зураг выставкэдэ табяа. «Союз-Аполлон» гэһэн зурагынь олоной һонирхол татана. Эндэ уран зураашa хүлэг моридые унаад, хүрьһэтэ дэлхэй дээхэнүүр табилуулжа ябаһаар совет, американ космонавтнуудые зураа. Замбуулинай темэ уран зураашые ехэтэ һонирхуулна. «Үүрэй солбон ба тэрэниие тойрон дабшадаг хэмэл одод» гэһэн зурагынь олоной анхарал татана. Буряад эхэнэрэй дүрөөр дамжуулагдаһан Үүрэй солбониие тойрожо ябаа «Венера-9», «Венера-10» автоматическа станцинууд харуулагдана.

Урданай буряад зоной байдал гүнзэгы һайнаар мэдэхэ хүн гээд Ц. Очировай зурагуудые харахадаа, гансата ойлгохоор. Урайнп сагай үзэгдэлнүүд, түүхэтэ үеын зураглалнууд тухай тэрэнэй зурагууд хөөрэнэ. «Шэлдэй Зангиие саазалалга», «Боо», «Сүлэлгэһөө тэрьелэгшэ», «Бабжа Баатарай ородуудтай уулзалга» гэһэн зурагуудайнь нэрэнүүд зураашын дуратай темэ гэршэлэн харуулна.

Гобелен хэхэнь айхабтар хүшэр, мэргэжэл шадабари хэрэгтэй гэжэ мэдээжэ ааб даа. Олон үнгын утаһа нэхэжэ, үзэсхэлэн һайхан зураг гаргаха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Республика доторнай үсөөн хүн гобелен хэжэ байдаг. Соёл-гэгээрэлэй училищиин багша С. Ринчиновагай бүтээһэн гобелен выставкэ дээрэ олоной анхарал татана.

Тусхай бэлэдхэлгүй уран зураашадай бэлиг шадабариие дээшэлүүлхэ, тэдэнэй зохёохы хүдэлмэриие али болохоор дэмжэхэ, удхын, уран найруулгынгые талаар үндэр хэмжээндэ хүргэхэ гэжэ Буряадай АССР-эй Уран зураашадай холбооной правлени, Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музей ехэ оролдолго гаргажа байдаг гээд тус выставкэ гэршэлэн харуулна.

Б. БАТОЕВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: уран зураашa Л. Доржиевай бүтээһэн «Адуушан». В. Конечных гэгшын зураһан «Хуһад».

Ф. СОРОКИНОЙ фото-буулгабари.

СПОРТ

ТОБШОХОНООР...

▽ ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Новосибирск хотодо нээгдэбэ.

Спортын бүлгэмүүдэй Түбэй соведүүдэй түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ илажа гараһан эдир барилдаашад энээндэ хабаадана.

Улаан-Үдын 29-дэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Владимир Романов, лесотехническэ техникумэй студент Эдуард Ивахинов, Баргажанай аймагай Баян-Голой дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Борис Будаев, 1-дэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Николай Бураев, 2-дохи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Михаил Елбаскин республикынгаа нэрэ хүндые хамгаалжа байна.

▽ ВОЛЕЙБОЛООР «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөн һаяхан Сэлэнгинск, Сэлэн-Дүүмэ тосхонуудта боложо дүүрэв.

Эрэшүүлэй дундаһаа Прибайкалиин аймагай команда илаба. Загарайнхид — хоёрдохи, Кабанскын аймагай волейболистнууд гурбадахи һууринуудта гараа.

Эхэнэрнүүд соoһоо кооперативна техникумэй спортсменкэнүүд шалгарба. Буряадай хүдөө ажахын техникумэй, Хэжэнгын аймагай волейболист басагад удаадахи һууринуудые эзэлһэн байха юм.

Буряадай хүдөө ажахын институдай, хэдэ хэдэн аймагуудай командануудаа мүрысөөндэ эльгээгээгүй байһаниинь халагламаар.

▽ ФУТБОЛООР Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө хабарай мүрысөөн хоёр бүлэгөөр авиационно заводой ба мяха-консервын комбинадай стадионууд дээрэ үнгэргэгдэжэ байна.

Нэгэдэхи бүлэгтэ Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай команда дүрбэн уулзалгадаа шүүгээд, түрүүлжэ ябана. Һүүлшын нааданuудта эдэнэр «Стекольщигые» — 5:0, «Онохойе» 5:2 тоотойгоор илаа. «Онохой» «Стекольщигые» — 4:1, «Забайкалец» «Мостовигые» 7:1 тоотойгоор шүүһэн байна.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой эдиршүүл 5 очкотой болоод, эрхимлэжэ ябана. «Стекольщик» 4 очкотой.

Мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЭРХИМҮҮДТЭ ТУҺАЛАМЖА ХЭРЭГТЭЙ

Хоккейгээр дэлхэйн, Европын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадаанай ээлжээтэ — дүрбэдэхи уулзалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ Чехословакиин суглуулагдамал команда абажа боломоор найманһаа найман очкотойгоор түрүүлжэ ябана. Эдэнэр дүрбэдэхи уулзалгадаа Финляндиин хоккеистнүүдые 7:1 тоотойгоор шүүһэн байгаа.

Мүнөөдөө хоёрдохи һуури эзэлээд ябаһан дэлхэйн, Олимпиин наадаанай чемпионууд — СССР-эй хоккеистнүүд дүрбэн уулзалгаһаа зургаан очкотой болобо. Манай командын спортсменүүд дүрбэдэхи уулзалгадаа Швециин командые 6:1 тоотойгоор шүүһэн байна. Эндэ суглуулагдамал командын бүхы гэшүүд эрхимлэгшэдтээл адли һайнаар наадаха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, манай командын түрүүшын табан хоккеистнүүд эрхим һайнаар добтолжо ороходоо, командынгаа гэшүүдые баясуулдаг юм. Швециин командын урдаһаа добтолжо ороһон эдэ табан тэдэнэрэй ворота руу дүрбэн шайба сохижо оруулһан байгаа. Тиин добтологшод Михайлов, Мальцев, Харламов гэгшэд наадаанай эхилһээр наймахан минутын үнгэрөөд байхада, хоёр шайба сохижо оруулаад байгаа бшуу. Тиихэдэнь хамгаалагшад Васильев, Лутченко, вратарь Третьяк гурбан өөһэдынгөө ворота хёрхоор хамгаалжа шадахадаа, олоной һайшаал магтаалда хүртэдэг болонхой. Зүгөөр нүгөөдэ хоёр звеногой хоккеистнүүд түрүүшын табанда хүрэжэ наадаанагүй гэжэ тэмдэглэхээр. Эндэ хоёрдохи звеногой хоккеистнүүд Шадринай гэмтэһэнэй удаа, үшөө үнэн бэеэ бэелжэ үрдеэгүй байһаар. Харин гурбадахи звенодо оруулагдаһан залуушуул һанаһанда хүрэжэ наадаанагүй шахуу. Эдэнэр үнгэргэгдөөд байһан дүрбэн уулзалгада нэгэ жэгдээр наадажа шадабагүй. Финляндиин командатай үнгэргэгдэһэн уулзалгын удаа эдэнэр һайнаар наадажа эхилбэ гээд һанагдаһан байгаа. Зүгөөр Швециин командатай үнгэргэгдэһэн наадаанда тиимэ юумэн тохёолдобогүй ха юм. Тиихэдээ хоёрдохи, гурбадахи звеногой хамгаалагшад олон алдуу эндүү гаргажа, вратарь Третьягые яһала тухашаруулаа, мэгдэхээгээ бшуу.

— СССР-эй суглуулагдамал командын нэгэдэхи звеногой хоккеистнүүдэй ульгам бэрхээр наадаашье һаа, нүгөөдэ хоёр звеногойхид бирабагүй. Тиихэдэ Швециин командатай наадаһан СССР-эй хоккеистнүүд һанаһанда хүрэбэгүй. Эрхим һайн наада удаадахи уулзалгануудтаа харуулхабди, — гэжэ суглуулагдамал командын тренер Борис Кулагин журналистнуудтай үнгэргэгдэһэн конференци дээрэ мэдүүлбэ.

Үнгэргэгдөөд байһан дүрбэн наадаанай удаа Валерий Харламов 11 очкотой болонхой (гурбан шайба сохижо оруулһан, найман һайн дамжуулга хэһэн) түрүүлжэ ябана. Тэрэнэй удаа Чехословакиин Милан Новы 10 очкотой (7 шайба, 3 дамжуулга) болонхой.

Саанамнай гэхэ гү, али мэргэжэлтэдэй болон журналистнуудай һанамжалһанай ёһоор, алтан медальда хүртэхын түлөө шангa мүрысөөн СССР-эй, Чехословакиин суглуулагдамал командануудай дунда болохоор хүлеэгдэнэ. Энэ наадаан апрелиин 17-до үнгэргэгдэхэ байна.

(ТАСС).

ЛИТЕРАТУРА, ИСКУССТВЫН ҮДЭРНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Прибайкалиин аймагта Буряадай литература, искусствын үдэрнүүд үргэлжэлһөөр. Зохёохы ажалтанай холбоонуудай, театрнуудай түлөөлэгшэд аймагай ажахынуудай, промышленна предприятинуудай ажалшадтай, һургуулиин һурагшадтай уулзалгануудые үнгэргэнэ.

Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрай артистнууд апрелиин 14-нэй үдэр Таловка тосхоной ажалшадай урда концерт табяа. Таловкын түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдэй заводой, Байгал-Амарай түмэр замай барилгын хүдэлмэришэд энэ концертые һонирхон хараа. Тиихэдэ филармониин артистнууд Иркилик тосхон ошожо, «Прибайкалец» колхозой малшадтай уулзаа.

Энэл үдэр Буряадай уран зохёолшод Исай Калашников, Доржи Эрдынеев, Мэлс Самбуев, Виктор Гуменюк, Владимир Липатов гэгшэд Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэдтэй уулзажа, өөһэдынгөө зохёохы ажалай түсэбүүд тухай хөөрэһэн, шэнэ зохёолнуудаа уншаһан байна. Энэ уулзалга айхабтар һонинноор үнгэрөө. Юуб гэхэдэ, Буряадай арадай уран зохёолшо Исай Калашников эдир залуу наһандаа эндэ ажаллаһан, түрүүшынгээ зохёолнуудые тэндэ бэшэжэ эхилһэн байха юм. Тиимэһээ уншагшад нилээд олон асуудалнуудые тэрээндэ табиһан, уран зохёолшо тэдээндэнь дэлгэрэнгыгээр харюусаһан байна.

Мүн энэ үдэр Улаан-Үдэ хотын кукольна театрай артистнууд Турка тосхон ошожо, «Приключения Звездохода» гэһэн зүжэг ажалшадта харуулаа. Республикымнай уран зураашадай нүүдэл нэгэдэхи выставкэ Турунтаево тосхондо хоёр үдэрэй туршада нээлгэтэй байба. Энэ выставкые тосхоной ажалшад һонирхон хаража, өөһэдынгөө һанамжануудые дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Тиихэдэ уран зураашадай нүүдэл хоёрдохи выставкэ Гремячинск тосхондо нээгдээ.

Ород драмын театрай артистнууд апрелиин 14-нэй үдэшэ Турунтаево тосхоной ажалшадта драматург А. Вампиловай «Провинциальные анекдоты» гэһэн зүжэг харуулба.

Литература, искусствын үдэрнүүд Прибайкалиин аймагта үргэлжэлһөөр.

П. ГРИГОРЬЕВ,
«Прибайкалец» газетын редакторай орлогшо.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ДЖОРДЖТАУН

КПСС-эй БАЯН ДҮИ ДҮРШЭЛ

ТАСС

КПСС-эй XXV съездые амаршалхадаа, шэнэ общество яажа байгуулха ёһотойб, шэнэ түхэлэй хүниие яажа хүмүүжүүлхэб гэһэн совет коммунистнуудай баян дүй дүршэлдэ пуралсаха аргатай болоһон байнабди гэжэ Гайанын Арадай түрүү үзэлтэй партиин генеральна секретарь Чедди Джаган мэдүүлээ. КПСС-эй бүхы теори ба бодото ажал ябуулга, тэрэнэй патриотизм болон интернационализм, шахардуу байдал һуларуулха, амгалан тайбанаар зэргэ оршохо гэһэн тэрэнэй хараа шэглэл дэлхэйн революционно хүгжэлтэ дэбжэлтэдэ таарамжатай байдал байгуулна гэжэ бидэ һайн ойлгонобди гээд «Миррор» газетэ статья соогоо тэмдэглэнэ.

КПСС-эй дүй дүршэлые шудалалга Гайана мэтын хүгжэжэ байгаа оронуудта тон шухала удха шанартай байна гэжэ статья соо хэлэгдэнэ. Гэзгдэнги тулюур байдалые усадхаха зам Советскэ Союз заагаа һэн. КПСС-эй хүтэлбэри доро совет арад түгэс хүгжэһэн социалис общество байгуулаад, мүнөө коммунизмын үндэһэ һуури амжалтатайгаар табижа байна. СССР-эй амжалтанууд хадаа Ленинэй агуу ехэ партиин ажал ябуулгын үрэ дүн мүн гэжэ хододоо һанажа ябаха шухала.

Марксизм-ленинизмын гол ёһонуудай нэгэн, Компартинуудай ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүсэтэ, шалгагдамал зэбсэг болохо пролетарска интернационализмын шухала удха шанартай байһаниинь совет коммунистнуудай хуралдаан дээрэ онсолон тэмдэглэгдээ гээд статья соо хэлэгдэнэ. Пролетарска интернационализмые хамгаалга — марксист-ленинец бүхэнэй нангин уялга мүн гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин мэдүүлһэн ушарые бидэ халуунаар дэмжэнэбди.

Эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ даалһан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй програм ма КПСС-эй XXV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан тухайнь хэлэхэдээ, энэ программые бодото дээрэнь бэелүүлгэ Азиин, Африка ба Латинска Америкын хүгжэжэ байгаа оронуудта шухала удха шанартай байна гэжэ Ч. Джаган тэмдэглээ.

РИМ

Ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай харилсаан

ТАСС

Ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй оронуудай хоорондо экономическа харилсаа холбоо тогтоохо хамтын ябуулгануудай программа бэелүүлхэ зорилготой бүлэг оронуудай гурбадахи зүблөөн эндэ нээгдэбэ. Алжирай, Кубын, Индиин, Индонезиин, Гайанын, Египедэй, Нигериин, Тунисай ба Югославиин түлөөлэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана. Энэ бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай — Перугай, Ирагай, Шри Ланкагай, Габоной, Мадагаскарай Демократическа Республикын, Палестиные сүлөөлхэ эмхиин, Сириин, Мароккын, Урда Вьетнамай Республикын, Йеменэй, Конгын Арадай Республикын делегацинууд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадахаяа ерэһэн байна.

Ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй, хүгжэжэ байгаа бусад гүрэнүүдэй хоорондын экономическа, эрдэм, техникын харилсаае хүгжөөхэ ба нарижуулан һайжаруулгада хабаатай асуудалнууд зүблөөнэй зүблэхэ зүйлэй гол пунктнь болоно. Эрдэм, техникын туһаламжа үзүүлхэ проектнүүдые, валютно-финансын, экономическа хүгжэлтын, худалдаа наймаанай, промышленностиин ба транспортын харилсаа холбооной асуудалнуудые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэжэ, зохихо шиидхэбэринүүдые абаха зэргэтэй. Эдэ шиидхэбэринүүд ямаршье бүлэглэлдэ ородоггүй оронуудай гүрэнүүдэй ба правительствануудай толгойлогшонорой энэ жэлдэ Шри Ланкада нээгдэхэ V конференциин үзэмжэдэ табигдаха байна.

ПРАГА

ДЕМОКРАТИЧЕСКА ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Испаниин хүдэлмэришэдэй комиссинуудай түлөөлэгшэдэй делегацин ба ВФП-гэй Секретариадай делегациин хоорондо Прагада болоһон уулзалгада хабаадагшад Испанидахи байдал тухай һанамжаяа үргэнөөр хэлсэһэн байна гээд энэ уулзалга тухай эндэ толилогдоһон коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Франкын нала барапанай һүүлээр эмхидхэгдэн байгуулагдаһан правительство хүдэлмэришэдтэ, демократида эсэргүү урдынгаа политикые бэелүүлжэ үргэлжэлһөөр, хуушан засаг захиргаанай хашалта харшалалта хэдэг аргануудые хэрэглэнэ гэжэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ. Һүүлэй һаранuудта Эльдэ, Витори, Гаррагон, Басаури гэдэг нютагуудта полициинхидай зүгһөө хашалта харшалалта хэхэ үеэр хэдэн хүдэлмэришэд алуулһан, олон хүн шархатуулагдаһан байна. Профсоюзай олон тоото эдэбхитэд, демократуд баригдажа хаагдаа.

Иимэ байдалда Испани соогуур хүдэлмэришэнэй бүхы ажалшадай хүдэлөөн улам үргэдэнэ. Эрилтэнүүдээ хангуулхын түлөө, правительствын политикада эсэргүүгээр, демократическа хубилалтануудые хэхын түлөө эдэнэр тэмсэнэ гээд коммюнике дотор саашадаа хэлэгдэнэ.

БЕЙРУТ

ААЛИН НАМДУУ БАЙҺААР

ТАСС

Апрелиин 13-да Ливандахи байдал аалин намдуу байба. Сириин хамааралсалгатайгаар туйлагдаһан эблэрэл гол түлэб сахигдана.

Гэхэ зуура, Бейрудтэ олон уулзалганууд, зүбшэлэлгэнүүд үнгэргэгдэнэ. Национально-патриотическа, мүн хархис хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд эдээндэ хабаадана. Ороной шэнэ президентын тушаалда кандидатура дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнэй зүблэхэ зүйлдэ табигдана.

Дундада далайн зүүн бидэ ерээд байһан американ зургаадахи флодэй дүрбэн корабль, тэрэ тоодо «Саратога» авианосец нэмэгдэжэ ерээ гэһэн США-гай Обороныш министерствын түлөөлэгшын мэдүүлһэн ушар Ливанай демократическа олониитын Эсэргүүсэлтын Палестиныш хүдэлөөнэй һанаан зобоохо.

ГАВАНА

ТЕЛЬ-АВИВАЙ ҺАНААШААР БОЛОБОГҮЙ

ТАСС

Иордан мүрэнэй баруун бэедэхи нютагай засагай зургаануудые һунгалга дүүрэбэ. Израилиин булимтаран эзэмдээд байһан оршон байдалда һунгалтануудай үнгэргэгдөөшье һаань, бэеэ даалһан байдалтай Палестиныш гүрэниие энэ газар дээрэ байгуулхын түлөө тэмсэдэг зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүд ехэ илалта туйлаа. Палестиныш араб арадай үндэһэн эрхэнүүдые мэдэрхын түлөө тэмсэлэй уряа доро һунгалта болоһон байна.

Энэ һунгалтын үедэ Тель-Авивай түсэбүүд буруу һүрэбэ, өөһэдтэнь таараһан хүнүүдые нютагай муниципальна зургаануудта оруулха гэһэн һэдэлгэнь урагшагүйдэбэ гэжэ гадаадын бүхы агентствэнүүд тэмдэглэнэ.

БУЭНОС-АЙРЕС

АРГЕНТИНЭДЭХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Үнгэрһэн һарын һүүлбагта хэгдэһэн гүрэнэй урбалтын һүүлээр сэрэгэй засагаархидай эхилһэн «национальна шэнэдхэн хубилалта» гэдэг ябуулга Аргентинэдэ үргэлжэлүүлэгдэжэ байна. Гүрэнэй аппарадые хубилгана. Арми, авиаци ба флодой үндэр тушаалтад провинцинуудай губернаторнуудаар томилогдоно.

Профсоюзууд зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хиналтада байна.

«Национальна шэнэдхэн хубилалта» гэһэн ябуулга удаан саг соо үргэлжэлжэ, хүшэр бэрхэшээлтэй байдал тохёолдуулха байха гэжэ республикын президент генерал Хорхе Рафаэль Видела журналистнуудтай хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ.

«Экономическа түхэлэй гэмтэ хэрэг хэһэнэйнь түлөө» Аргентинын президент байһан Мария Эстела Мартинес де Перониие сэрэгэй трибуналай сүүдтэ үгэхые правительство һанаашалжа байна гээд нютагай хэблэл сэрэгэй тушаалтадһаа абаһан мэдээнүүдтээ үндэһэлэн бэшэнэ. М. Э. Мартинес де Перон ороной урда хубидахи гэртээ хаалгада байһаар.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. 1976 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряанууд. «Гектар газарай ашаг үрэ» — Е. Ринчиндоржиевай статья. «Ленинскэ субботнигые угтуулан» — Т. Собиниковагай корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дэбтэр» — тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда. «Совет Росси — арбадахи табан жэлэй үедэ» — ТАСС-ай материал. «Шэнэ һонин» — суглуулбари. «Социалис Чехословакиин хүгжэлтэ» — ТАСС-ай материал.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Уран һайханай Бүхэсоюзна фестиваль үнгэргэлгын дүн гаргалга. Хилын саанаһаа. Соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Үхибүүдэй фильм». «Отдать швартовы!» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 13.35 — «Литературна уулзалга» М. Рыльский. 14.20 — Спортивна программа. 1. Хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. Финлянди—Швеци (3-дахи үе). 2. ЧССР—США (3-дахи үе). 3. СССР—ФРГ (3-дахи үе, үнгэтэ). 16.15 — «Юһэдэхи студи». 17.05 — «Экран дээрэ — Чарли Чаплинай хабаадалгатай фильмүүд». 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — Концерт (үнгэтэ). 19.10 — Спортивна программа. 1. Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. Финлянди—Швеци (3-дахи үе). 2. ЧССР—США (3-дахи үе). 3. СССР—ФРГ (3-дахи үе, үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 21.00 — Телевизионно һонин. 21.20 — «Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

«Орбита». 22.00 — «Юһэдэхи студи». 23.30 — «Смеричка» ансамбль наадаха. Фильм-концерт (үнгэтэ). 23.30 — Забһарлалга. 23.40 — Эстрадна концерт (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.20 — «Улаан-Үдэ» хотын программа.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Экран дээрэ—Чарли Чаплинай хабаадалгатай фильмүүд».

САГАЙ УЛАРИЛ

Апрелиин 16—18: бага зэргэ үүлэтэйшэг байха, шииг нойто орохогүй. Баруун тээһээ секундын 3—7 метр хүсэтэйгээр һалхилха. Хойто аймагуудаар һүниндөө 3—8 градус хүйтэн, үдэртөө 8—13 градус дулаан байха. Байгал шадараар һүниндөө 7—12 градус хүйтэн, үдэртөө 4—9 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

УНШАГТЫН һонирхохо байхат

ТҮРҮҮШЫН КОСМОНАВТДА ХҮШӨӨ БОДХООГДО...

ЧЕБОКСАРА хотодо ... рэнэй нэрэмжэтэ үйлсэдэ ... Алексеевич Гагаринда ... бодхоогдобо. Замбуулин... рүүшын эрхэтэн саб ... скафандр үмдэнхэй, ... шын табсан дээрэ ... СССР-эй лётчик-косм... Советскэ Союзай хоёр ... Герой А. Г. Николаев ... нээгээ.

РСФСР-эй габьята ... раашa скульптор Г. Н. ... ков, архитектор Б. М. ... рөө хүшөөгэй авторнууд ...

ХҮНДЭТЭ ЭРХЭТЭ...

КОСМОНАВТИКЫН ... ран, СССР-эй Наук... академиин гэшүүн-корр... дент К. Д. Бушуевта ... хотын хүндэтэ эрхэтэн ... нэрэ зэргэ олгохые хотын ... шадай депутадуудай Со... гүйсэдхэхэ комитет ... К. Э. Циолковскиин ... һургаалнуудые бодото ... бэелүүлгэдэ ехэ ... оруулһанайнь түлөө, за... худар хүнэй түрүүлэн ... һээр арбан табан жэл... дашарамдуулан, тэрэ ... хүндэдэ хүртэбэ.

К. Д. Бушуев — Ка... областьдо түрэһэн, Со... Ажалай Герой, Ленинскэ... рэнэй шангуудай ... «Союз-Аполлон» гэжэ ... рондын замбуулинай ... гын үедэ тэрэ СССР-... һаа ЭПАС-эй совет-ам... программын техническ... тор байһан юм.

Урда тээнь космо... үндэһэ һуури табигша ... Циолковскидо, замби түб... түрүүлэн ниидэһэн Ю. ... гаринда, мүн замб... дайдые шэнжэлһэн бү... нүүдтэ Калуга хотын ... эрхэтэн гэһэн нэрэ зэрг... гогдоһон байгаа.

«СҮЛЭГДЭШЭДЭГ» ЗАЛГАМЖАЛАГША...

АФРИКА түбиин урд... дахи Свазиленд королев... ажаһуудаг свази гэдэг ... тан хэдэ хэдэн өөрсэ ... һонин ёһо гуримтай, ... тай юм. Гэбэшье хаан ... дэ һуулгын ёһо гурим ... гайхалтай, нюуса ехэтэй...

Хаан шэрээдэ һууһан ... Собхуза II гэгшэ ... дээр яһала олон юм. Г... бүхы королевствэ соог... раһан 8 ордондо аж... хүбүүд, басагадай хэ... тэрэниие үг залгамжалха ... гүй байна. Ерээдүй... Свазилендһээ алар ... наб даа тэрэ Хойто Т... дахи шангаанууд гэдэг ... танай дунда ажаһуудаг...

Ушарынь юуб гэхэдэ, ... урдын заншалай ёһоор, ... гамжалха хүнэй түрөөд, ... нарай байхада, тэрэниие ... тэйнь ондоо орон руу ... эльгээжэрхидэг. Хаан ... эзэлхэ хүн эсэгээ огто ... гүй ёһотой гээд свази ... най заншал соо хэ... Хэрбээ тэрэ нэгэшье ... гэтээ уулзабал, хосоро... ха ёһотой юм ха.

Собхуза II эсэгээ ... хараагүй юм гээд ... түүхэ-бэшэг соо хэлэг... рэ таба һаратайдаа х... рэдэ һуухаар һунгагда... доо орон руу эльгээгдэ...

НОХОЙНУУДЫЕ ХҮЛЛЭҺЭН ШАРГ... АЯНШАЛНА

34 НАҺАТАЙ япон ... Уэмура нохойнуудые ... шаргаар Арктикын сэ... тэн дайдаар аяншалга... гэхэ дүтэлжэ байна. ... гань 1974 оной декаб... да Гренландиин хойто ... хи Кекертукеда эхил... Май һарада Аляскын ... хүрэхэ бодолтой. Эрэ... шалагша үшөө 2300 ... гаталха зэргэтэй. Кана... ка хоёрой хоорондохи ... шадарай Бартер-Айлэн... багахан тосхондо амаа... гаа һүүлээр тэрэ апрел... дэ замда үргэлжэлүүл... мни һайн, ... наар угтаһанайнь ... гай хүнүүдтэ баяр ... хүргэнэб гэжэ тэрэ ... «Майнити» газетэдэ ... телеграмма соогоо ...

Аяншалжа эхилһэн ... шо Н. Уэмура гансаар... ра соогуур 9 мянга ... метр гаталһан байха ...

Упа Навигта дүтэ... тарнь нохойнуудынь ... гүйлдэжэ ябашаһан ... Тиихэдэнь тэрэ шарга... жудхэхэ баатай бол... удаа компасойнгоо ... болиходо, Н. Уэмура ... шөөр замаа тодорхо... на. Шаргань оло дах... руу сүмэрэн орэлоо ... бридж-Бэйдэ 50 гра... нэй болоходо, тэрэ ... хүл гараа хүлдэшэһэ...

(Т...

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРА...

«Спортлотогой», «Спортлото-2...» ...релиин 14-дэ үнгэргэгдэһэн ... тиражай дүнгүүд иимэ:

«Спортлото»: 9 (барилдаан), ... һорёоной спорт), 27 (мотоспорт ...), (уһа руу һүрэлгэ), 38 (һур ...), 47 (бүмбэгэтэй хоккей):

«Спортлото-2»: 15 (уһан дэ... бэгөөр наадалга), 19 (академическэ һэлюурдэлгэ ...тобол), 28 (стол дээрэ наадаг дадаг теннис), 43 ... ни), 44 (фигурна халтиралга).

(Т...

Редактор Р. Б. ГАРМ...

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01698. Заказ №...